

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Ciechanowie
ul. H. Sienkiewicza 32D
06-400 Ciechanów**

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie za 2022 rok

**/-/ Monika Lemanowicz
Dyrektor Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Ciechanowie**

Spis treści

WSTĘP.....	3
ROZDZIAŁ I Struktura organizacyjna w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciechanowie...4	
1.1 Schemat organizacyjny.....	4
1.2 Zatrudnienie	4
ROZDZIAŁ II Analiza wydatkowania środków finansowych przez MOPS w 2022 roku.6	
2.1 Źródła finansowania zadań MOPS.....	6
2.2 Środki finansowe z budżetu gminy – 10.869.746,96 zł.	8
2.3 Środki finansowe z budżetu wojewody - 39.319.587,61 zł.	8
2.4. Środki z Funduszu Pracy z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów wypłaty dodatku dla asystenta rodziny - ”Program asystent rodziny na rok 2022” – 9.000,00 zł	8
2.5. Środki z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 – 6.837.570,00 zł.....	8
2.6. Środki z Funduszu Pomocy na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U.z 2022r. poz.583 z późn.zm.)– 3.115.158,30 zł.....	9
2.7. Wydatki związane z realizacją zadań powierzonych MOPS Ciechanów.....	9
2.8. Wykonanie dochodów związanych z realizacją zadań.....	11
Rozdział III. Realizacja zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciechanowie	12
3.1 Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.	12
3.2 Powody przyznania pomocy społecznej	13
3.3 Analiza świadczeń przyznanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej	14
3.4 Praca socjalna.....	24
Rozdział VI. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	41
4.1 Działalność Dziennego Domu „Senior+” w Ciechanowie.....	41
4.2 Uczestnictwo	42
4.3 Odpłatność za pobyt.....	44
Rozdział V. Inne rodzaje pomocy i świadczeń.....	47
5.1 System świadczeń rodzinnych	47
5.2 Świadczenia Wychowawcze.....	51
5.3 Świadczenia „ Za Życiem”.....	51
5.4 Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.....	51
5.5 Dodatek osłonowy.....	53
5.6 Dodatek węglowy.....	54
5.7 Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła....	55
5.8 Dodatek elektryczny.....	55
ROZDZIAŁ VI. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.....	57

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie rozpoczął swoją działalność od 1 lipca 1990 roku na mocy Postanowienia Nr 39/90 Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Ciechanowie z dnia 27 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie. Jednostka została powołana do realizacji zadań własnych gminy oraz zadań zleconych gminie przez administrację rządową,

Zgodnie ze statutem w obszar działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie wchodzi w szczególności zadania z zakresu:

- Ustawy o pomocy społecznej,
- Ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy,
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i powszechnym ubezpieczeniu społecznym,
- Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- Ustawa o dodatkach mieszkaniowych.

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie wpisują się w misję polityki społecznej sformułowaną w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ciechanów na lata 2019-2023.

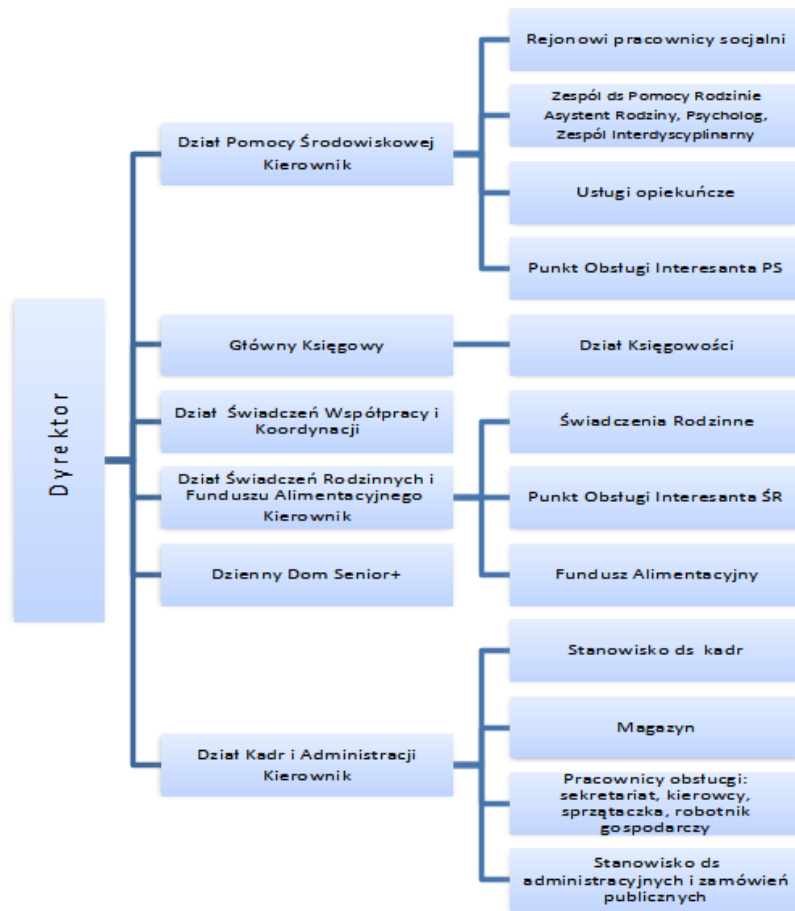
ROZDZIAŁ I

Struktura organizacyjna w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciechanowie

1.1 Schemat organizacyjny

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciechanowie funkcjonują komórki organizacyjne tj.: Dział Pomocy Środowiskowej, Dział Kadr i Administracji, Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego, Dział Księgowości oraz Dział Świadczeń, Współpracy i Koordynacji. Ponadto w strukturach jednostki mieści się dzienny dom pobytu tj: Dzienny Dom „Senior+”.

Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie

1.2 Zatrudnienie

Prawidłową realizację zadań oraz funkcjonowanie Ośrodka zapewniała kadra w skład, której wchodziło według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku 87 pracowników, w tym 23 pracowników socjalnych.

Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie

L.P.	Stanowiska	Liczba osób
I.	Kierownicze stanowiska urzędnicze w tym:	7
1.	Dyrektor	1

2.	Główna Księgowa	1
3.	Kierownik Działu	5
II.	Pracownicy socjalni w tym:	23
1.	Pracownik socjalny	11
2.	Starszy pracownik socjalny	3
3.	Specjalista pracy socjalnej	3
4.	Starszy specjalista pracy socjalnej	6
III.	Asystenci rodziny	3
IV.	Inspektor	10
V.	Referent	1
VI.	Starszy inspektor	5
VII.	Starszy księgowy	4
VIII.	Księgowy	1
IX.	Pomoc biurowa	2
X.	Instruktor terapii zajęciowej	1
XI.	Opiekun	17
XII.	Młodszy opiekun	8
XIII.	Robotnik gospodarczy	1
XVI.	Kierowca	2
XV.	Sprzątaczką	1
XVI.	Młodszy opiekun w ośrodku pomocy społecznej w Ciechanowie	1
Razem		87

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców. Wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w jednostce w 2022 roku wyniósł: 21,22 - wobec czego ustawowy obowiązek został wypełniony.

ROZDZIAŁ II

Analiza wydatkowania środków finansowych przez MOPS w 2022 roku

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie prowadzi samodzielnie gospodarkę finansową i pokrywa wydatki ze środków otrzymanych z budżetu miasta, a uzyskane dochody odprowadza do tego budżetu.

Finansowanie zadań odbywało się zgodnie z ustawą o finansach publicznych oraz ustawą o rachunkowości. Ośrodek rozliczał się z dochodów i wydatków na zasadach ustalonych dla jednostek budżetowych.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek realizował zadania zlecone i własne w ramach których udzielana była pomoc pieniężna, rzeczowa, usługowa i praca socjalna.

2.1 Źródła finansowania zadań MOPS

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie w 2022 roku wynosiły 60.151.062,87 złotych na plan 64.418.644,38 złotych. Wydatki zrealizowano na poziomie 93,38% planu.

Na wydatkowaną kwotę składały się:

- Środki finansowe z budżetu gminy 10.869.746,96 zł
- 2. Środki finansowe z budżetu wojewody 39.319.587,61 zł
- 3. Środki finansowe z Funduszu Pracy 9.000,00 zł
- 4. Środki finansowe z Funduszu Pomocy 3.115.158,30 zł
- 5. Środki finansowe z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 6.837.570,00 zł.

Środki finansowe z budżetu wojewody stanowiły 65,37% wydatków MOPS, kolejne 18,07% finansowano z budżetu gminy, 11,37% finansowano z funduszu Przeciwdziałania Covid-19, 5,18% wydatków finansowano z Funduszu Pomocy i 0,01% to wydatki ze środków z Funduszu Pracy.

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie wg źródeł finansowania

Zadanie	Środki budżetu Gminy	%	Dotacje	%	Źródło dofinansowania	Łącznie
Zasiłki celowe i pomoc w naturze	97.795,09	73,53	0	0	-	97.795,09
Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania	90.150,00	20	360.600,00	80	budżet wojewody	450.750,00
Zasiłki okresowe	162.563,20	20	650.252,30	80	budżet wojewody	812.815,50
Zasiłki stałe	0	0	851.420,29	100	budżet wojewody	851.420,209
Usługi opiekuńcze	1.206.790,53	87,53	172.000,00	12,47	budżet wojewody	1.378.790,53
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	3.819,98	100	budżet wojewody	3.819,98
Pobyt osób niesamodzielnych w domach pomocy społecznej	1.945.097,91	100	0	0	-	1.945.097,91
Pobyt w schroniskach i noclegowniach	196.976,63	100	0	0	-	196.976,63

Wydatki poniesione w związku z wydawaniem decyzji w spr. świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniający kryterium dochodowe zg. z art.7, ust.2 i 3 ustawy o świadczeniach zdrowotnych finans. ze środków publicznych	0	0	7.016,72	100	budżet wojewody	7.016,72
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, Świadczenie „Za życiem”	100 000,00	0,66	15.383.333,00	99,34	budżet wojewody	15.483.333,00
Świadczenie wychowawcze	0		17.723.123,76	100	budżet wojewody	17.723.123,76
Wynagrodzenie opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej	0	0	3.198,00	100	budżet wojewody	3.198,00
Dodatek osłonowy			2.762.682,13	100	budżet wojewody	2.762.682,13
Składki zdrowotne	0	0	422.056,78	100	budżet wojewody	422.056,78
Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	2.720.878,79	99,62	10.401,31	0,38	-	2.731.280,10
Pomoc materialna dla uczniów-stypendia i zasiłki szkolne	43.029,84	20	172.117,34	80	budżet wojewody	215.147,18
Ośrodek wsparcia <i>Program Senior+</i>	129.507,83 <u>144.000,00</u> 273.507,83	100 55,24	<i>116.640,00</i>	<i>44,75</i>	<i>budżet wojewody</i>	129.507,83 <u>260.640,00</u> 390.147,83
Pieczna zastępcza	738.999,65	98,80	<i>9.000,00</i>	1,20	<i>F-sz Pracy</i>	747.999,65
Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego	500,00	100	0	0	-	500,00
Oплата dostępowa usług teleopieki	11.520,00	100	0	0	-	11.520,00
Utrzymanie MOPS.	3.281.937,49	82,82	680.926,00	17,18	budżet wojewody	3.962.863,49
Dodatek węglowy Dodatki dla gospodarstw domowych	0	0	6.530.040,00 <u>307.530,00</u> 6.837.570,00	100	Fundusz Przeciwdz.Co-vid-19	6.530.040,00 <u>307.530,00</u> 6.837.570,00
Świadczenia wynikające z realizacji ustawy z dnia 12 marca 2022r.o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	0	0	3.115.158,30	100	Fundusz Pomocy	3.115.158,3
Ogółem wydatki	10.869.746,96	18,07	49.281.315,91	81,93	X	60.151.062,87

2.2 Środki finansowe z budżetu gminy – 10.869.746,96 zł

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie ze środków własnych gminy kształtowały się w następujący sposób:

- domy pomocy społecznej – 1.945.097,91 zł,
- ośrodki wsparcia (Dzienny Dom Seniora i Senior+) - 273.507,83 zł,
- zasiłki okresowe – 162.563,20 zł,
- zasiłki celowe i pomoc w naturze – 97.795,09 zł,

- program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 90.150,00 zł,
- piecza zastępcza – 738.999,65 zł,
- zespół interdyscyplinarny – 500,00 zł,
- usługi opiekuńcze – 1.206.790,53 zł,
- pobyt w schroniskach i noclegowniach – 196.976,63 zł,
- dodatki mieszkaniowe – 2.720.878,79 zł,
- pomoc materialna dla uczniów (stypendia i zasiłki) – 43.029,84 zł,
- opłata dostępowa usługi teleopieki – 11.520,00 zł,
- obsługa realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej (utrzymanie MOPS) – 3.281.937,49 zł,
- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny – 100.000,00 zł,

2.3 Środki finansowe z budżetu wojewody - 39.319.587,61 zł

Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie ze środków z budżetu wojewody kształtowały się w następujący sposób:

- zasiłki stałe – 851.420,29 zł,
- zasiłki okresowe – 650.252,30 zł,
- program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 360.600,00 zł,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne – 422.056,78 zł,
- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny – 15.383.333,00 zł,
- obsługa realizacji zadań (utrzymanie MOPS) – 680.926,00 zł,
- wynagrodzenie opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej – 3.198,00 zł,
- świadczenie wychowawcze – 17.723.123,76 zł,
- usługi opiekuńcze – 172.000,00 zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze – 3.819,98 zł,
- wydatki poniesione w związku z wydawaniem decyzji w spr. świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniający kryterium dochodowe zg. z art.7, ust.2 i 3 ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz.2561, z późn. zm.) – 7.016,72 zł
- Dodatek osłonowy – 2.762.682,13 zł
- dodatek energetyczny – 10.401,31 zł
- pomoc materialna dla uczniów (stypendia i zasiłki szkolne) – 172.117,34 zł
- Program „SENIOR+” – 116.640,00 zł

2.4. Środki z Funduszu Pracy z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów wypłaty dodatku dla asystenta rodziny - „Program asystent rodziny na rok 2022” – 9.000,00 zł

2.5. Środki z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 – 6.837.570,00 zł

- dodatek węglowy - 6.530.040,00 zł
- dodatki dla gospodarstw domowych – 307.530,00 zł

2.6. Środki z Funduszu Pomocy na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r. poz.583 z późn.zm.) – 3.115.158,30 zł

- świadczenie pieniężne z tyt. zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia (art. 13) – 2.700.264,00 zł
- świadczenie rodzinne (art. 26 ust 1 pkt 1)- 113.879,24 zł
- świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w oparciu o art.29 i 30 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa) -29.752,16 zł
- jednorazowe świadczenie pieniężne (300zł) (art. 31) – 269.280,00 zł
- dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów z Ukrainy (art.53 ust.1) -1.982,90 zł.

2.7. Wydatki związane z realizacją zadań powierzonych MOPS Ciechanów

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan	Wykonanie	%
754	754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa				
	75495	Pozostała działalność - świadczenia pieniężne z tyt. zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia Art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	2.744.464,00	2.700.264,00	98,39
851	851 Ochrona zdrowia				
	85195	Przeciwdziałanie alkoholizmowi - wydatki poniesione w związku z wydawaniem decyzji w spr. świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniający kryterium dochodowe zg. z art.7, ust.2 i 3 ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.z 2022r. poz.2561, z późn.zm.)	9.000,00	7.016,72	77,96
852	852 Pomoc społeczna				
	85202	Domy pomocy społecznej	1.945.098,00	1.945.097,91	100
	85203	Ośrodki wsparcia	131.017,00	129.507,83	98,85
	85205	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	500,00	500,00	100,00
	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	72.500,00	71.123,55	98,10
	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	953.000,00	910.610,59	95,55
	85215	Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	2.732.461,31	2.731.280,10	99,96
	85216	Zasiłki stałe	865.000,00	851.420,29	98,43
	85219	Ośrodek pomocy społecznej	3.973.310,00	3.966.061,49	99,82
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	1.383.985,00	1.382.610,51	99,90
	85230	Pomoc w zakresie dożywiania	450.750,00	450.750,00	100,00
	85295	Pozostała działalność	3.554.995,86	3.530.850,92	99,32
	85395	Pozostała działalność	10.700.000,00	6.837.570,00	63,90
	854	854 Edukacyjna opieka wychowawcza			
85415		Pomoc materialna dla uczniów	308.500,00	215.147,18	69,74
85495		Pozostała działalność	67.500,00	1.982,90	2,94
855 Rodzina					
855	85501	Świadczenie wychowawcze	17.727.629,46	17.723.123,76	99,97
	85502	Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	15.575.912,00	15.483.333,00	99,41

85504	Wspieranie rodziny	190.124,00	189.864,98	99,86
85508	Rodziny zastępcze	301.900,00	295.717,36	97,95
85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	262.476,00	262.417,31	99,98
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów , zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.;	354.488,00	350.933,23	99,00
85595	Pozostała działalność	114.033,75	113.879,24	99,86
RAZEM		64.418.644,38	60.151.062,87	93,38

2.8. Wykonanie dochodów związanych z realizacją zadań.

Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie w 2022 roku wynosiły **624.327,67** złotych na plan **615.140,00** złotych. Dochody zrealizowano na poziomie 101,49 % planu.

Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie w 2022 roku

Nazwa	Rodzaj dochodu	Plan	Wykonania	%
Ośrodek wsparcia	z tytułu opłat za Dzienny Dom Seniora	50.000,00	48.434,95	96,87
Usługi opiekuńcze	z tytułu opłat za usługi opiekuńcze (z odsetkami ustawowymi)	207.000,00	216.063,00	99,63
Domy pomocy społecznej	z tytułu odpłatności za dom pomocy społecznej (z odsetkami ustawowymi)	293.730,00	299.094,99	101,83
Pozostała działalność	z tytułu odpłatności za schroniska	63.000,00	58.179,36	92,35
MOPS	z tytułu zwrotu wypłaconych świadczeń, wynagrodzenia dla płatnika, koszty upomnienia	1.410,00	2.505,77	177,71
Edukacyjna opieka wychowawcza	z tytułu zwrotu wypłaconych świadczeń (stypendia i zasiłki szkolne)	0	38,00	0
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	Zwrot kosztów upomnienia	0	11,60	0
Razem		615.140,00	624.327,67	101,49

Rozdział III. Realizacja zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciechanowie

3.1 Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2022 r. w Gminie Miejskiej Ciechanów zamieszkiwało 42 239 osób. Korzystanie z różnych form świadczeń w obszarze ustawy o pomocy społecznej w 2022 r. w porównaniu do lat ubiegłych (2020-2021) przedstawia poniższa tabela.

Typy rodzin objętych pomocą ze względu na liczbę osób w rodzinie

Wyszczególnienie	2020	% w stosunku do ogólnej liczby rodzin	2021	% w stosunku do ogólnej liczby rodzin	2022	% w stosunku do ogólnej liczby rodzin
Rodziny ogółem	1229	100	1253	100	1248	100
<i>w tym o liczbie osób</i>						
1	712	57	740	59	731	58,5
2	184	15	187	14,9	181	14,5
3	139	11,3	142	11,3	149	11,9
4	117	9,5	114	9,1	113	9,1
5	48	3,9	45	3,6	29	3,6
6 i więcej	29	2,4	2021	% w stosunku do ogólnej liczby rodzin	25	2,3

Typy rodzin wychowujących małoletnie dzieci

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Rodziny ogółem	381	328	339
<i>w tym o liczbie dzieci</i>	154	141	142
1			
2	132	103	108
3	59	47	55
4	25	25	21
5	9	10	11
6 i więcej	2	2	2

Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	1778	1736	1716
Liczba rodzin	1229	1253	1248

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	1190	1190	1037
Liczba rodzin	669	611	596

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	523	392	418
Liczba rodzin	405	330	348

3.2 Powody przyznania pomocy społecznej

Poniżej przedstawiono dane liczbowe dotyczące osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z uwzględnieniem powodów przyznania pomocy.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia

Wyszczególnienie	Liczba rodzin w 2020 r.	Liczba rodzin w 2021 r.	Liczba rodzin w 2022 r.
Ubóstwo	595	582	554
Bezrobocie	495	400	460
Niepełnosprawność	430	450	308
Długotrwała choroba	579	641	616
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	169	155	147
Alkoholizm	197	190	185
Narkomania	12	18	10
Potrzeba ochrony macierzyństwa	111	70	66
W tym : wielodzietność	43	39	33
Bezdomność	39	41	49
Zdarzenia losowe	0	1	2
Przemoc w rodzinie	116	149	130
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	11	10	22

3.3 Analiza świadczeń przyznanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Poniższa tabela przedstawia informacje o osobach, które uzyskały pomoc na podstawie ustawy

o pomocy społecznej bez względu na rodzaj, formę, liczbę świadczeń i źródło finansowania. Uwzględniono zarówno osoby, którym udzielono pomocy na podstawie decyzji administracyjnych, jak również osoby objęte wyłącznie pracą socjalną, poradnictwem, interwencją kryzysową. W 2022 roku w sprawach świadczeń pomocy społecznej wydano 4943 decyzji administracyjnych, w tym 55 decyzji odmownych. Przyczyną wydania decyzji odmownych było:

- w 30 przypadkach przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń,
- w 25 przypadkach osoby nie posiadały uprawnień do świadczenia, o które wnioskowały (marnotrawienie, brak współpracy, brak przeprowadzenia środowiskowego wywiadu i inne).

Usługi pomocy społecznej

Usługi opiekuńcze

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	157	139	133
Kwota świadczeń w zł	1.192.053	1.304.405	1.378.787

Poradnictwo specjalistyczne

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba rodzin	229	132	312
Liczba osób w rodzinie	665	219	796

Wyłącznie praca socjalna

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba rodzin	383	479	482
Liczba osób w rodzinie	796	978	1036

Interwencja kryzysowa

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba rodzin	149	149	197
Liczba osób w rodzinie	424	397	522

Kontrakt socjalny

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba zawartych kontraktów socjalnych ogółem	59	62	49
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym	59	62	49

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej
Zasilek stały ogółem:

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	134	141	150
Liczba świadczeń	1371	1482	1481
Kwota świadczeń w zł	717.384,00	757.848,00	851.420,00
Średnia wysokość zasiłku w zł	523,00	511,00	575,00

W tym: zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących:

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	120	126	135
Liczba świadczeń	1233	1361	1346
Kwota świadczeń w zł	675.656,00	729.264,00	804.713
Średnia wysokość zasiłku w zł	548,00	536,00	598,00

W tym: zasiłek stały dla osób w rodzinie:

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	14	15	15
Liczba świadczeń	138	121	135
Kwota świadczeń w zł	41.728,00	28.584,00	46.707,00
Średnia wysokość zasiłku w zł	302,00	236,00	346,00

Zasilek okresowy:

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	472	415	400
Liczba świadczeń	2513	2371	2108
Kwota świadczeń w zł.	844.762,00	800.921,00	812.815,00
Średnia wysokość zasiłku w zł.	336,00	338,00	386,00

W tym: zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia:

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	218	289	189
Liczba świadczeń	1686	1691	1349
Kwota świadczeń w zł.	599.943,00	587.866,00	546.314,00
Średnia wysokość zasiłku w zł.	356,00	348,00	405,00

W tym: zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby:

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	151	63	146
Liczba świadczeń	520	433	561
Kwota świadczeń w zł.	162.731,00	143.917,00	199.069,00
Średnia wysokość zasiłku w zł.	313,00	332,00	355,00

W tym: z tytułu niepełnosprawności :

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	65	38	42
Liczba świadczeń	218	182	153
Kwota świadczeń w zł.	49.705,00	44.416,00	47.875,00
Średnia wysokość zasiłku w zł.	228,00	244,00	313,00

Zasiłek celowy:

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba rodzin	387	358	369
Kwota świadczeń w zł.	131.936,58	124.100,00	97.795,00
Średnia wysokość zasiłku w zł.	170,00	160,00	158,00

Zasiłek celowy na żywność w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	472	423	428
Liczba świadczeń	1835	1979	1941
Kwota świadczeń w zł.	263.529,00	286.354,00	239.652,00
Średnia wysokość zasiłku w zł.	144,00	145,00	123,00

Dodatki mieszkaniowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od stycznia 2022 r. realizuje zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych oraz zadanie zlecone obejmujące wypłatę dodatków energetycznych. Zasady i tryb przyznawania dodatków mieszkaniowych i energetycznych w szczególności reguluje ustawa o dodatkach mieszkaniowych i ustawa prawo energetyczne. W 2022 r. z wypłaty dodatku mieszkaniowego skorzystało 974 gospodarstw domowych. Dodatek mieszkaniowy nie jest świadczeniem uznaniowym. Możliwość jego przyznania, a także jego wysokość w gospodarstwie domowym oraz sytuacja zdrowotna nie mają wpływu na wysokość przyznanego dodatku.

Przyznany dodatek mieszkaniowy wypłacany jest zarządcy domu lub osobie uprawnionej do pobierania należności za zajmowany lokal mieszkalny, za wyjątkiem ryczałtu za brak instalacji centralnego ogrzewania, ciepłej wody lub gazu przewodowego, który jest wypłacany bezpośrednio do rąk osoby wnioskującej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2022 r.

Wyszczególnienie		Lp.	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w zł)
0			1	2
Ogółem (w. 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7)		1	9967	2.720.879
z ogółem w zasobie	gminnym	2	4066	1.254.375
	spółdzielczym	3	3050	713.599
	wspólnot mieszkaniowych	4	1050	223.465
	prywatnym	5	1354	433.027
	TBS	6	292	60.587
	innym	7	155	35.826

Dodatki energetyczne

Od 1 stycznia 2014 r. istnieje możliwość otrzymania przez tzw. odbiorcę wrażliwego energii elektrycznej - dodatku energetycznego. Odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej jest osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu przepisów ustawy o dodatkach mieszkaniowych.

O dodatek energetyczny może ubiegać się osoba, która spełnia jednocześnie trzy warunki:

- korzysta z wypłat dodatku mieszkaniowego w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym,
- zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

W 2021 r. decyzją administracyjną przyznano dodatek energetyczny dla 192 gospodarstw domowych na okres 6 miesięcy. Na ten cel wydatkowano w 2023 r. kwotę 10.197,36 zł.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym, nie było możliwości składania wniosków o wypłatę dodatku energetycznego w 2022 i 2023 roku.

Stypendia szkolne i zasilki szkolne dla uczniów

Pomoc materialna o charakterze socjalnym przyznawana jest uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Miejskiej Ciechanów.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- Uchwała Nr 203/XVI/2019 z dnia 30.01.2020 r. Rady Miasta Ciechanów w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Ciechanów

Pomoc materialna o charakterze socjalnym jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia.

Istnieją dwa rodzaje pomocy o które może ubiegać się uczeń:

1. **Stypendium szkolne** - jest świadczeniem okresowym przydzielanym na dany rok szkolny na okres nie krótszy niż 1 miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy

- 2. Zasilek szkolny** - jest to pomoc o charakterze jednorazowym, przyznawanym w przypadku wystąpienia zdarzenia losowego, które warunkuje przyznanie pomocy.

Pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym przyznaje się po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, postępowanie kończy się wydaniem decyzji administracyjnej. W zależności czy uczeń spełnia kryteria lub też nie, wydaje się odpowiednio decyzję przyznającą lub odmowną. Pomoc materialna dla uczniów (stypendium szkolne, zasilek szkolny) przysługuje:

1. Do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia:
 - a) uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych
 - b) słuchaczom publicznych i niepublicznych kolegiów nauczycielskich,
 - c) słuchaczom publicznych i niepublicznych nauczycielskich kolegiów języków obcych
 - d) słuchaczy publicznych kolegiów pracowników służb społecznych

2. Do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki:

- a) wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki - dzieciom i młodzieży (upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim, biorącym udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych),
- b) dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi.
- c) uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż 600,00 zł. Wniosek wraz z załącznikami składa się od 1 do 15 września danego roku szkolnego, a w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych do dnia 15 października danego roku szkolnego.

Analiza danych dotyczących ilości dzieci i wydatków w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba uczniów	242	205	185
Kwota świadczeń	286.548,00	261.231,14	215.147,00

Dane MOPS Ciechanów

Pomoc dla obywateli z Ukrainy

Obowiązujące przepisy prawne umożliwiają legalny pobyt Ukraińców w Polsce. Mogą oni np. podjąć pracę, skorzystać z bezpłatnej opieki zdrowotnej czy kontynuować naukę i edukację. W ramach ustawy powstał również specjalny Fundusz Pomocy, którego celem jest wsparcie działań pomocowych.

Dzięki specjalnemu **Funduszowi Pomocy** zapewniamy finansowanie lub dofinansowanie zadań związanych z pomocą Ukrainie, w szczególności osobom dotkniętym skutkami wojny.

Ustawa określa szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, może być przyznane na jego wniosek, świadczenie pieniężne z tego tytułu nie dłużej niż za okres 120 dni. Okres wypłaty świadczenia może być przedłużony w szczególnie uzasadnionych przypadkach tj. Gmina może przedłużyć okres wypłaty świadczenia na okres dłuższy niż 120 dni w przypadku zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelowi Ukrainy, który:

- 1) posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558);
- 2) posiada dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności;
- 3) ukończył 60 rok życia (kobiety) albo 65 rok życia (mężczyźni);
- 4) jest kobietą w ciąży lub osobą wychowującą dziecko do 12 miesiąca życia;
- 5) samotnie sprawuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opiekę nad trojgiem i więcej dzieci;
- 6) jest małoletnim wymienionym w art. 25a ust. 1 ustawy.

2. Świadczenie, o którym mowa w ust. 1:

- 1) pkt 1 i 2 - przysługuje za osobę niepełnosprawną, za osobę sprawującą nad nią opiekę i za każde małoletnie dziecko tych osób;
- 2) pkt 4 - przysługuje za kobietę w ciąży i za każde jej małoletnie dziecko lub za opiekuna wychowującego dziecko do 12 miesiąca życia i za wszystkie jego małoletnie dzieci;
- 3) pkt 5 - przysługuje za opiekuna i za każde małoletnie dziecko;
- 4) pkt 6 - przysługuje za małoletniego, za opiekuna tymczasowego ustanowionego dla małoletniego oraz za wszystkie małoletnie dzieci opiekuna tymczasowego."

Na zakwaterowanie i wyżywienie od marca do grudnia 2022 r. złożono łącznie 598 wniosków i wypłacono kwotę 2.693.240,00 zł. tj. 1853 świadczeń.

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny i który został wpisany do rejestru PESEL, mogą być przyznawane świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

MOPS przyznał posiłki dla 84 dzieci i młodzieży w szkołach, 35 dzieci w przedszkolach tj. łącznie 4196 świadczeń oraz zasilek stały dla jednej osoby tj. 5 świadczeń. Na ten cel wydatkowano łącznie 29.752,00 zł. Obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny i który został wpisany do rejestru PESEL, przysługuje pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Na ten cel wydatkowano kwotę 264.000,00 zł dla 880 obywateli z Ukrainy.

Wyszczególnienie	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Ogółem	880	642	238
W tym dorośle	434	375	59
Dzieci	446	267	179

Osoby lub rodziny pochodzenia ukraińskiego, które przybyły na terytorium Polski po 24 lutego 2022 r. mieli możliwość skorzystania z pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie w dniu 29.03.2022 r. zawarł porozumienie z Bankiem Żywności w Ciechanowie, które polegało na nieodpłatnym przekazywaniu artykułów spożywczych przez Bank Żywności do MOPS w Ciechanowie.

Pomoc otrzymały osoby / rodziny z Ukrainy znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, których dochód nie przekraczał 220 % kryteriów dochodowych określonych w ustawie o pomocy społecznej dla osoby prowadzącej jednoosobowe gospodarstwo domowe lub dla osób funkcjonujących w rodzinie. Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące rodzin ukraińskich objętych tą formą pomocy.

Dane dotyczące liczby rodzin pochodzenia ukraińskiego objętych pomocą w ramach POPŻ

Wyszczególnienie	2022 rok
Ilość wydanych skierowań	294
Łączna ilość osób, w tym:	667
Ilość rodzin z dziećmi	183

Świadczenie niepieniężne z pomocy społecznej

Dodatkowo, rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej, objęte zostały przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie pomocą w naturze w formie odzieży, obuwia. Pracownicy socjalni współpracują z Bankiem Żywności w Ciechanowie i organizacjami pozarządowymi, które zajmują się dystrybucją artykułów żywnościowych mieszkańcom naszego miasta. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie kwalifikuje osoby do pomocy żywnościowej udzielanej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa. Program stanowi uzupełnienie wsparcia w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”. Poniższe zestawienie przedstawia ilość wydanych skierowań w ramach Podprogramu 2019-2021.

Dane dotyczące liczby rodzin objętych pomocą w ramach POPŻ w latach 2020-2022

	2020	2021	2022
liczba wydanych skierowań	437	442	442
Łączna liczba osób, w tym:	1081	1102	1102
a) liczba rodzin korzystających z programu „Rodzina 500+”	424	426	426
b) liczba osób z niepełnosprawnością	170	180	180

Współpracę w tym zakresie prowadzono z 6 organizacjami pozarządowymi:

1. Stowarzyszenie Rodzin Wielodzietnych „Serce Matki”,
2. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków,
3. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
4. Ciechanowskie Stowarzyszenie Filantrop
5. Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Ciechanowie,
6. Akcja Katolicka przy Parafii Św. Józefa w Ciechanowie.

Świadczenie niepieniężne z pomocy społecznej
Posilek dla uczniów w szkołach oraz pozostałych osób w ramach wieloletniego programu „Posilek w szkole i w domu ” ogółem

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	295	225	258
Liczba świadczeń	21888	23248	27699
Kwota świadczeń w zł.	136.471,00	163.646,00	211.098,00
Średnia wysokość zasiłku w zł.	6,23	7,04	7,62

W tym dla uczniów w stołówkach szkolnych :

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	152	76	127
Liczba świadczeń	4290	3387	7921
Kwota świadczeń w zł.	16.242,00	14.681,00	42.986,00
Średnia wysokość zasiłku w zł.	3,60	3,80	5,43

W tym pozostałych osób w stołówce PCK:

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	143	149	131
Liczba świadczeń	17598	19861	19778
Kwota świadczeń w zł.	120.229,00	148.965,00	168.112,00
Średnia wysokość zasiłku w zł.	6,83	7,50	8,50

Schronienie:

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	18	19	29
Liczba świadczeń	1248	1125	1125
Kwota świadczeń w zł.	129.337,00	163.534,22	196.977,00

Sprawienie pogrzebu:

Wyszczególnienie	2019	2021	2022
Liczba osób	4	2	6
Liczba świadczeń	4	2	6
Kwota świadczeń w zł.	11.000,00	5.050,00	20.156,00

Odpłatność gminy za pobyt w domach pomocy społecznej :

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób	57	58	59
Liczba świadczeń	622	568	616
Kwota świadczeń w zł.	1.735.597,00	1.829.607,00	1.945.098,00
Średnia wysokość odpłatności w zł.	2.790,00	3221,00	3.158,00

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu mają prawo do pobytu w domu pomocy społecznej.

Obowiązek wnoszenia opłat za pobyt osoby niesamodzielnej w domu pomocy społecznej spoczywa na mieszkańcu domu, jego małżonku oraz osobach zobowiązanych do alimentacji. Odpłatność za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej ciąży na gminie wówczas gdy zarówno mieszkaniec jak i osoby zobowiązane do alimentacji nie są w stanie pokryć w całości kosztów utrzymania. Każdy z mieszkańców ponosił odpłatność stanowiącą 70% własnego dochodu, pozostałą część pokrywała rodzina zobowiązana do alimentacji lub gmina.

Pobyt w domach pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Ogłoszone w Dzienniku Urzędowym w formie zarządzenia starosty w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca we wskazanym domu pomocy społecznej, stanowi podstawę do ustalenia odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej od następnego miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym zostało opublikowane.

Poniższa tabela przedstawia liczbę mieszkańców i średni miesięczny koszt utrzymania ogłoszony przez Starostę w Dzienniku Urzędowym w poszczególnych domach:

Wyszczególnienie	2020 Liczba mieszkańców/ średnio miesięczny koszt/zł	2021 Liczba mieszkańców/ średnio miesięczny koszt/zł	2022 Liczba mieszkańców/ średnio miesięczny koszt/zł
DPS „Kombatant” w Ciechanowie	19 4.223,00	19 4.710,00	20 5.013,00
DPS Krucza w Ciechanowie	20 4.005,00	18 4.237,00	16 4.492,00
DPS Świerczewo w Przasnyszu	8 3.624,35	7 3.803,62	7 4.363,37
DPS Ruda w Przasnyszu	2 3.876,63	2 4.116,00	3 4.496,59
DPS w Obrytem	3 3.880,00	5 4.170,00	6 4.400,00
DPS Ołdakach	1 4.074,00	1 4.259,00	1 4.605,00

DPS w Gościcach	1 4.628,00	1 5.150,00	1 5.320,00
DPS w Brwilnie	1 4.490,00	1 4.998,00	1 4.998,00
DPS w Makowie Mazowieckim	1 3.861,04	1 3.997,65	1 4.612,22
DPS w Robercinie	1 3.921,00	1 4.043,00	1 4.557,00
DPS w Bogurzynie	0	0	1 5.288,00
DPS w Bądzyniu	0	0	1 4469,81

W 2022 roku w domach pomocy społecznej przebywało 59 osób, którym wydano decyzje kierującą i decyzję o odpłatności. Mieszkańcy miasta przebywali w różnych placówkach. Domy pomocy społecznej mają bardzo zróżnicowane wysokości opłat, które wahają się w granicach od 4,400,00 zł do 5.320,00 zł. Należy zauważyć, że koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej znacznie wzrósł w porównaniu do lat ubiegłych.

WNIOSKI

W realizację pomocy obywatelom Ukrainy w znaczny sposób zostały zaangażowane jednostki samorządu terytorialnego. Powinny zapewnić faktyczną realizację zadań na rzecz potrzebujących obywateli Ukrainy. Z punktu widzenia samorządów kluczowe jest jednak to, aby faktycznie w sposób regularny środki te wpływały do samorządów możliwie szybko i w możliwie największym zakresie kwotowym. Warto, bowiem mieć na uwadze fakt, że ciężar niesienia pomocy spoczywa w przeważającym zakresie właśnie na samorządach.

3.4 Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa, której celem jest wsparcie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo, z problemem przemocy domowej, osób przewlekle chorych, z niepełnosprawnością, uzależnionych i zagrożonych ubóstwem była realizowana przede wszystkim przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

Praca socjalna ściśle związana jest z przeprowadzeniem wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania osób lub rodzin, mających na celu ustalanie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej. W związku z trwającym w Polsce stanem epidemii a następnie stanem zagrożenia epidemicznego, w przypadku otrzymywania informacji od osób potrzebujących pomocy poddanej kwarantannie lub izolacji, pracownicy socjalni nie mogli nawiązywać bezpośredniego kontaktu z osobami i przeprowadzać wywiadów środowiskowych. Wprowadzone w życie regulacje zawarte w ustawie z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych doprecyzowały zasady prowadzenia postępowań związanych z przyznawaniem świadczeń z pomocy społecznej, w których zniesiono obowiązek zarówno przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego, jak i jego aktualizacji. W związku z powyższym praca pracowników socjalnych w środowisku lokalnym w okresach zwiększonych zachorowań była ograniczona, a wszelkie sprawy w miarę możliwości załatwiane lub procedowanie w formie elektronicznej, poprzez rozmowy telefoniczne. Poniższe zastawienie przedstawia główne działania pracowników socjalnych.

Główne działania pracowników socjalnych

Rodzaj podejmowanych działań	2020	2021	2022
Liczba rodzin/osób objętych pracą socjalną	1093	1101	1123
Liczba rodzin/osób w których prowadzona była wyłącznie praca socjalna	383	476	482
Liczba rodzin w których zostały przeprowadzone interwencje kryzysowe podejmowane w miejscu zamieszkania osób/rodzin	149	149	197
Liczba osób, z którymi zawarto kontrakty socjalne	59	62	49
Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych*	3.712*	3.884*	3521*
Liczba rodzin/osób u których wywiad dotyczył postępowań administracyjnych	1.391	1260	1234
Liczba przygotowanych opinii dla instytucji lub organizacji pozarządowych	169	176	364

* W przypadku liczby przeprowadzonych wywiadów środowiskowych w latach 2020-2022, wskazana liczba uwzględnia liczbę ustalonych sytuacji osobistych, rodzinnych, dochodowych na podstawie rozmowy telefonicznej i dokumentów zgromadzonych zgodnie z art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej oraz art. 15 o ustawy z dnia 02 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej z indywidualnym przypadkiem, wykorzystując dostępne metody i techniki podejmowali działania zmierzające do poprawy funkcjonowania osób i rodzin np. kontrakt socjalny. W stosunku do osób uzależnionych prowadzili edukację związaną z problemami uzależnienia, motywowali i organizowali działania w zakresie podejmowania terapii

w placówkach służby zdrowia, korzystania z pomocy psychologicznej dostępnej na terenie miasta. W sytuacjach wymagających podjęcia bardziej skutecznych oddziaływań udzielali pomocy w napisaniu wniosku o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego lub występowali we własnym zakresie o wszczęcie procedury.

Ogólne informacje dotyczące pomocy udzielanej rodzinom z dziećmi, w tym w szczególności w sytuacji występowania trudności opiekuńczo-wychowawczych

Działania podejmowane w stosunku do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to główne założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, a także ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z wymienionymi ustawami na jednostkach samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek wspierania rodzin. Rodziny biologiczne, w tym również rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, wspierane są w celu wzmocnienia lub przywrócenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

Dane dotyczące rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba rodzin objętych pomocą, wychowujących małoletnie dzieci	381	328	339
Liczba rodzin, w których zdiagnozowano bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	169	155	147
Liczba dzieci uczestniczących w koloniach organizowanych w ramach programu „Pogodne lato”	0*	0*	17
Liczba rodzin biologicznych, w których prowadzona była pogłębiona praca socjalna	127	145	136
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny, w tym:	51	49	47
liczba dzieci w tych rodzinach	137	112	138

**W związku z koniecznością zachowania dystansu społecznego, w wyniku stanu epidemii, program zakładał realizację zadania w formie zdalnej. Z tego powodu na terenie Ciechanowa rodzice nie byli zainteresowani tą formą pomocy.*

Projekty socjalne

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej lub ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny. Realizując założenia projektu socjalnego zainicjowanego w latach wcześniejszych w 2022 roku kontynuowane były „Zajęcia integracyjne z nauką języka angielskiego”. Spotkania odbywały się w pomieszczeniach „Krzywej Hali”. Uczestnikami była grupa 10 dzieci w wieku od 7 do 12 lat z różnych szkół podstawowych na terenie Ciechanowa.

Podstawowym kryterium uczestnictwa było:

- zamieszkanie na terenie miasta Ciechanów,
- korzystanie rodzin ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności rodzin w których występowały trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Zajęcia prowadzone były w formie gier i zabaw, z myślą o indywidualnych potrzebach i możliwościach uczestników. Poza językiem angielskim dzieci miały możliwość uzyskania pomocy w innych zajęciach szkolnych, które wymagały wspomaganie. W dalszym ciągu stymulowane jest u dzieci budowanie umiejętności pracy w grupie i przełamywanie barier w kontakcie z rówieśnikami oraz nabywanie pewności siebie. Zajęcia były prowadzone przez pracownika socjalnego cyklicznie dwa razy w tygodniu.

Pod koniec roku Ośrodek zainicjował spotkanie z lokalnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi celem usystematyzowania i odnowienia współpracy w okresie post pandemicznym. Wszystkie strony wyraziły chęć partycypacji (w zakresie kompetencji) w ewentualnych projektach i wydarzeniach socjalnych.

W grudniu 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie był współorganizatorem międzypokoleniowych Mikołajek. W imprezie udział wzięli seniorzy mający trudną sytuację dochodową i rodzinną oraz dzieci z osiedla „Błoki”.

Wszyscy uczestnicy wspólnie spędzili popołudniowy czas, otrzymując na koniec świąteczne paczki.

Działania w obszarze przeciwdziałania przemocy

Sytuacja związana z trwającym stanem epidemii i wynikających z niej ograniczeń, powodowała trudne sytuacje dla osób zagrożonych lub dotkniętych przemocą. Realizowanie działań w tym obszarze było utrudnione i wymagało wprowadzenia zmian co do sposobu i formy udzielanej pomocy z uwzględnieniem zasad zapewniających bezpieczeństwo zdrowotne zarówno osób i rodzin zagrożonych lub doświadczających przemocy, a także osób realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2.

Dane dotyczące postępowań ws. procedury „Niebieskiej karty”

Wyszczególnienie		2020	2021	2022
Liczba rodzin, w których była prowadzona procedura „Niebieskiej Karty”		116	96	130
Liczba Niebieskich Kart wszczynających procedurę w poszczególnych latach		83	62	109
Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie że są dotknięte przemocą	Kobiety	83	61	101
	Mężczyźni	10	5	8
Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie że stosują przemoc w rodzinie	Kobiety	4	3	7
	Mężczyźni	79	59	102
Liczba spotkań grup roboczych		265	265	335
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego		5	4	4

W 2022 r., w trakcie trwania stanu epidemii lub zagrożenia epidemiologicznego w okresach zwiększonej zachorowalności w Polsce, działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmowane były również z wykorzystaniem zdalnych kanałów komunikacji głosowej lub tekstowej, np.: rozmów telefonicznych, korespondencji elektronicznej itp., tak aby poradnictwo w tym zakresie pomimo braku kontaktu osobistego było świadczone w nieprzerwany sposób, również w trybie zdalnym. Działania podejmowane były zgodnie z instrukcjami Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, w szczególności Instrukcją dotyczącą sposobu organizacji prac: Zespołów

Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych, realizacji procedury „Niebieskiej Karty” oraz pracowników socjalnych do pracy z rodzinami, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze”. W sytuacjach malejącej liczby zakażeń lub występowania konieczności podejmowania interwencji działania podejmowane były w środowisku lokalnym lub w miejscu zamieszkania osób znajdujących się w kryzysie.

Liczba „Niebieskich kart” wszczynających procedurę sporządzanych przez przedstawicieli poszczególnych instytucji

Rodzaj instytucji	2020	2021	2022
Miejski Ośrodek Pomocy w Społecznej w Ciechanowie	0	2	9
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1	0	1
Policja	82	59	96
Oświata	0	0	1
Ochrona zdrowia	0	1	2
Łącznie	83	62	109

W działaniach podejmowanych w szczególności w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pracownicy często spotykają się z sytuacjami występowania uzależnień. Poniższe zestawienie zawiera dane dotyczące rodzin dotkniętych problemem uzależnienia.

Pomoc kierowana do rodzin dotkniętych problemem uzależnienia.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba rodzin/ osób korzystających ze świadczeń, w których występuje problem nadużywania alkoholu	197	190	185
Wartość środków finansowych przeznaczonych przez MOPS na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym	362.640,85	551.900,98	656.021,69
Liczba wniosków o nałożenie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego	13	3	9
Ilość osób uzależnionych i członków ich rodzin, w stosunku do których prowadzone były oddziaływania w ramach pracy socjalnej	301	350	312

Działania aktywizacyjne skierowane do osób bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo

Tak jak w minionych latach ważnym i oczekiwanym elementem wsparcia dla osób bezrobotnych była możliwość podjęcia zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych. Prace społecznie użyteczne są formą aktywizacji osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, które jednocześnie korzystają ze świadczeń z pomocy społecznej. Prace społecznie użyteczne organizowane są od 1 listopada 2005 roku na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zgodnie z art. 73a wymienionej ustawy osoba biorąca udział w projekcie może pracować maksymalnie 10 godzin w tygodniu. W 2022 roku za każdą przepracowaną godzinę wypłacane było wynagrodzenie w wysokości 9,50 zł (stawka podlega waloryzacji). Prace społecznie użyteczne odbywają się w okresie od pierwszego marca do końca października.

Organizacja prac społecznie-użytecznych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba instytucji	9	10	10

Liczba etatów	30	32	31
Liczba osób skierowanych	44	42	46
Liczba osób, które zrezygnowały z zatrudnienia	14	11	15
Liczba osób, które podjęły pracę zawodową/stałą	2	1	1

Zadania związane z wykonywaniem prac społecznie użytecznych w 2022 roku realizowano w oparciu o 31 etatów, które świadczone były na rzecz następujących instytucji i organizacji:

1. Wydział Inżynierii Miejskiej i Infrastruktury Drogowej
2. Klub sportowy „Promyk”
3. Klub sportowy „Jurand”
4. Klub sportowy „Mazovia”
5. Stowarzyszenie Rodzin Wielodzietnych „Serce Matki”
6. Stowarzyszenie rodzin „ADHD”
7. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
8. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków
9. Wydział Gospodarki Odpadami i Ochrony Środowiska
10. Park Nauki TORUS w Ciechanowie.

We wrześniu 2022 roku została wznowiona współpraca z Wojewódzkim Urzędem Pracy w ramach Porozumienia zawartego w zakresie aktywizacji zawodowej klientów pomocy społecznej. W ramach Porozumienia pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka identyfikują wśród swoich klientów osoby bezrobotne i bierne zawodowo w wieku produkcyjnym w przypadku, których istotnym jest zwiększenie ich konkurencyjności na rynku pracy. Zainteresowane osoby kierowane są do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie Filia w Ciechanowie gdzie tamtejsi pracownicy prowadzą zajęcia warsztatowe i spotkania informacyjne z zakresu poradnictwa zawodowego. W 2022 roku pracownicy socjalni do udziału w warsztatach zmotywowali 30 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo. Główną formą wsparcia były warsztaty grupowe i konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym. Uczestnicy otrzymali wiedzę w zakresie prawidłowego przygotowania dokumentacji aplikacyjnej, uzyskali również wskazówki, w jaki sposób odkryć swój potencjał i właściwie przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej. Każdorazowo warsztaty zaplanowane były na 2 dni.

Pomoc psychologiczna

W 2022 r. z pomocy psychologicznej łącznie skorzystało 61 rodzin, przy czym opieką psychologiczną objęto 74 członków rodzin. Psycholog udzielił łącznie 345 konsultacji. Usługi świadczone były w wymiarze około 40 godzin miesięcznie. Były to konsultacje psychologiczne, interwencje kryzysowe, konsultacje wychowawcze, konsultacje psychotraumatologa, jak również terapia w takim podejściu.

W indywidualnych sytuacjach kryzysowych organizowane było wsparcie psychologiczne we współpracy z Biurem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Ciechanowie lub Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. W szczególności współpraca dotyczyła organizowania wsparcia psychologicznego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz pomocy prawnej. Poniższe zestawienie zawiera szczegółowe dane dotyczące odbiorców usług MOPS z uwzględnieniem lat 2020-2022.

Organizacja pomocy psychologicznej w MOPS

Wyszczególnienie	2020		2021		2022	
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychologicznego	Łączna liczba członków rodzin korzystających ze wsparcia	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychologicznego	Łączna liczba członków rodzin korzystających ze wsparcia	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychologicznego	Łączna liczba członków rodzin korzystających ze wsparcia
Wsparcie psychologa MOPS	84	125	131	144	68	78

Wsparcie psychologa koncentrowało się wokół:

- pomocy w kryzysach psychologicznych związanych z trudną sytuacją życiową,
- analizowaniu problemów w systemie rodzinnym,
- wsparcia rodziców w wychowaniu,
- pracowaniu traum rozwojowych, mających destruktywny wpływ na funkcjonowanie w życiu codziennym
- wsparciu w żałobie przy śmierci bliskiego członka rodziny, szczególnie w żłobie traumatycznej
- doświadczania destrukcyjnych myśli np. prowadzących do okaleczeń, podejmowania ryzykownych działań,
- pomocy w sytuacjach osób narażonych na przemoc fizyczną, psychiczną, rodzinom z problemem uzależnień,
- braku wsparcia w rodzinie i osobach bliskich,
- chorób somatycznych i wieku starczego powodującego zaburzone funkcjonowanie społeczne i psychiczne,
- deficytu psychologicznego i społecznego funkcjonowania wynikającego ze środowiska życia,
- odczuwania stresu w związku z doświadczaniem sytuacji okolicznościowych,
- niezaradności życiowej,
- diagnozy możliwości poznawczych,
- kłopotów dzieci i młodzieży z rówieśnikami, trudnościami w nauce, zmaganiem z bólem niewiadomego pochodzenia, samookaleczaniem się, myślami samobójczymi, zachowaniami zbyt agresywnymi, wycofaniem bądź trudnościami adaptacyjnymi,
- zaniedbywanie lub zaniechania wypełniania obowiązków opiekuńczo-wychowawczych, rodziny zagrożone całkowitą lub częściową utratą praw rodzicielskich,
- wsparcia w samotnym rodzicielstwie,
- zaburzeń psychicznych ograniczających prawidłowe funkcjonowanie psychiczne i społeczne
- wspieraniu młodzieży w trudnym momencie rozwojowym,
- wspieraniu dzieci i młodzieży zmagających się z wykluczeniem i przemocą emocjonalną i fizyczną w szkole,
- terapii osób dotkniętych CPTSD, jak również zaburzeniami z Osi I (np. lękowymi, depresyjnymi) lub jednym i drugim.

Pomoc w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowanych

W 2022 roku w ramach zadań własnych gminy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie realizował pomoc w formie usług opiekuńczych osobom niesamodzielnym. Pomoc

kierowano do osób, które ze względu na wiek, choroby, niepełnosprawność wymagały wsparcia i były jej pozbawione z uwagi na to, iż były samotne lub najbliższa rodzina nie była w stanie zapewnić należytej opieki.

27 opiekunów zatrudnionych w strukturach Ośrodka zabezpieczało podstawowe potrzeby osobom z ograniczoną sprawnością, wymagającym częściowego wsparcia w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z tej formy pomocy korzystały osoby mające trudności z poruszaniem się i samoobsługą.

W 2022 roku z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystało łącznie 132 osób. Ogółem zrealizowano 37.582 godziny usług opiekuńczych, w tym w ramach programu „Opieka 75+” edycja 2022, finansowanych z budżetu Wojewody na kwotę 172.000,00 zł. Łącznie wykonano 17.207,75 godzin dla grupy docelowej - 63 świadczeniobiorców. Program realizowany był od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.

W 2022 roku w okresie od 9 do 13 grudnia Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili kompleksową kontrolę. Przedmiotem kontroli było świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej w ramach programu „Opieka 75+” na rok 2021. Na podstawie sporządzonej dokumentacji działalność Ośrodka w zakresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Stwierdzone uchybienia lub nieprawidłowości zostały częściowo skorygowane oraz wprowadzono zasady pracy pracowników realizujących poszczególne zadania, które pozwolą na zwiększenie nadzoru nad dokumentowaniem pracy.

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie świadczył również **specjalistyczne usługi opiekuńcze** dla 3 dorosłych osób z zaburzeniami psychicznymi (1 osoba niepełnosprawna intelektualnie oraz 2 osoby z chorobą psychiczną) zamieszkałych na terenie miasta Ciechanów. Zrealizowano 86 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych.

Wydatki na specjalistyczne usługi opiekuńcze w całości pokrywane były z budżetu Wojewody. Otrzymane środki w 2022 roku wyniosły 3.819,98 zł, zaś wysokość dochodów z tytułu odpłatności za usługi to kwota 1.100,80 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie w 2022 roku zatrudniał 3 osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze (2 pracowników socjalnych, 1 terapeuta zajęciowy). Osoby te wykonywały pracę na umowę zlecenie. Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych odbywała się na podstawie planu terapeutycznego dostosowanego indywidualnie do osób korzystających z tej formy pomocy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie w 2022 roku realizował **Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2022**, z tej formy pomocy skorzystało łącznie 28 osób. W ramach programu zrealizowano 12.435 godzin usług asystencji osobistej. Program realizowany był w całości ze środków Funduszu Solidarnościowego, kwota otrzymanych środków wynosiła 558.756,00 zł. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie: poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia, wsparcia osób niepełnosprawnych oraz zapewnienia pomocy adekwatnej do potrzeb, uczestnictwa osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych.

Analiza świadczonych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba opiekunów świadczących pomoc w formie usług opiekuńczych	25	30	27
Liczba osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych łącznie, w tym:	157 w tym 24 osoby „Pogotowie zakupowe”	139	132
Osób z orzeczoną niepełnosprawnością	66	55	45

Liczba zrealizowanych godzin łącznie	35.424,65	37.087,5	37.582
Liczba osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych w ramach programu "Opieka 75+"	48	57	63
Liczba zrealizowanych godzin w ramach programu "Opieka 75+"	10.701,15	13.998,5	17.207,75
Kwota finansowania z budżetu Wojewody programu "Opieka 75+"	107.015,00	139.985,00	172.000,00
Liczba osób korzystających z pomocy w formie „Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej” – program finansowany z Funduszu Solidarnościowego	0	0	28
Liczba zrealizowanych godzin w ramach programu "Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej" – program finansowany z Funduszu Solidarnościowego	0	0	12.435
Kwota finansowania w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych programu "Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawne" wyrażona w złotych	0	0	558.756,00
Liczba osób świadczących pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych	3	3	3
Liczba osób korzystających z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi łącznie	4	3	3
Liczba zrealizowanych godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	242	381	86
Otrzymane środki z budżetu Wojewody na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wyrażona w złotych	11 597,42	18 121,17	3 819,98
Wysokość dochodów z tytułu odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wyrażona w złotych.	630,40	4 434,00	1 100,80

Pilotażowy program wdrażania usług opiekuńczych w formie teleopieki

Gmina Miejska Ciechanów, mając na celu podwyższenie bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców, uzyskała w 2020 roku dotację celową z budżetu Województwa Mazowieckiego związaną z organizowaniem i świadczeniem usług teleopiekuńczych. Koordynatorem usług teleopiekuńczych na terenie gminy miejskiej Ciechanów został Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie.

Zgodnie z zawartą umową Polskie Centrum Opieki z o.o. z siedzibą w Gdyni świadczy usługę teleopieki domowej, polegającą na umożliwieniu podopiecznym dostępu do Centrum Operacyjno – Alarmowego Teleopieki „czerwony przycisk alarmowy”. Mieszkańcy wskazani przez Miasto Ciechanów (trzydzieści osób samotnych, powyżej 60 roku życia) zostali objęci bezpłatnym dostępem do podsystemu przywoławczo-alarmowego.

W ramach działań trzydziestu mieszkańców Ciechanowa otrzymało nadajniki zakładane na rękę w formie bransoletki lub w formie wisiorka noszonego na szyi oraz telefony komórkowe bądź stacjonarne z funkcją przycisku SOS. Najistotniejszą funkcją zestawu jest „czerwony przycisk”, który łączy podopiecznego w sytuacji zagrożenia z Polskim Centrum Opieki. Po nawiązaniu połączenia w pierwszej kolejności powiadamiana jest osoba wskazana przez podopiecznego do kontaktu. W przypadku konieczności wezwania służb pracownik PCO wzywa odpowiednio Pogotowie Ratunkowe i/lub Policję i/lub Straż Pożarną pod adres osoby potrzebującej pozostając w kontakcie z podopiecznym do chwili przyjazdu osób/służb. Operator teleopieki dysponuje szczegółowymi danymi o osobie, która wzywa pomocy, tj. kontakt do osób bliskich podopiecznego, dane o jego stanie zdrowia, przyjmowanych lekach i miejscu ich przechowywania oraz o najkrótszej drodze dojazdu do miejsca zamieszkania co pozwala na szybkie i sprawne udzielenie niezbędnej pomocy. W roku 2022 w dalszym ciągu wsparcie kierowane było do 30 seniorów zamieszkałych na terenie Miasta Ciechanów. Poniższa tabela przedstawia podział osób korzystających z teleopieki w mieście Ciechanów z uwzględnieniem płci i wieku w roku 2022.

Mieszkańcy miasta korzystający z usług teleopiekuńczych w 2022 r.

Wiek (grupa wiekowa)	Kobieta	Mężczyzna	Łącznie
60-65 lat (I)	2	0	2
66-70 lat (II)	1	0	1
71-80 lat (III)	4	0	4
80+ (IV)	21	2	23
Łącznie	28	2	30

System wsparcia osób bezdomnych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie obejmuje wsparciem osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością, przebywające na terenie Gminy Miejskiej Ciechanów. Zgodnie z definicją określoną w ustawie o pomocy społecznej, osobę bezdomną określa się jako „osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”. Działania w ramach pracy socjalnej kierowane były w szczególności do osób bezdomnych, których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały jest miasto Ciechanów. W realizowaniu zadań na rzecz bezdomnych podejmowane były działania interwencyjne, aktywizujące i wspierające w procesie ich usamodzielniania. W 2022 roku udzielono pomocy 40 osobom bezdomnych z terenu miasta Ciechanów. W porównaniu do poprzedniego roku zwiększyła się migracja osób bezdomnych co w efekcie spowodowało w 2022 roku wzrost liczby osób pochodzących spoza miasta Ciechanów, które otrzymały pomoc w trybie interwencyjnym.

Wiek osób bezdomnych z terenu miasta Ciechanów objętych pomocą w 2022 roku

Wiek osób bezdomnych	Liczba osób
Bezdomni do 40 roku życia	6
Bezdomni od 41 do 50 roku życia	10

Bezdomni od 51 do 60 roku życia	7
Bezdomni powyżej 60 roku życia	17
Razem	40

Okres pozostawania w bezdomności

Czas pozostawania w bezdomności	Liczba osób
Do roku	12
Od 1 do 5 lat	19
Od 6 do 10	6
Powyżej 10 lat	3

Formy pomocy pozamaterialnej kierowane do osób bezdomnych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Ilość osób bezdomnych do których kierowana była pomoc, w tym:	39	41	51
a) liczba osób przebywających w schroniskach lub noclegowni	20	19	27
b) osoby, które podjęły działania zmierzające do wyjścia z bezdomności w oparciu o Indywidualny Plan Wychodzenia z Bezdomności, kontrakt socjalny	13	19	16
c) liczba osób bezdomnych, którym przyznano lokal	0	0	1
d) osoby bezdomne, które w okresie sprawozdawczym utraciły status osoby bezdomnej	8	5	9
e) osoby bezdomne, które zmarły	4	3	7
f) osoby bezdomne, które nie były mieszkańcami miasta Ciechanów	6	4	11

Osoby, które posiadały ostatni adres zameldowania na pobyt stały na terenie miasta Ciechanów w latach 2021-2022 miały zagwarantowane miejsca uzyskania schronienia w ramach podpisanego porozumienia w czterech schroniskach, w tym dwóch schroniskach dla osób bezdomnych:

- 1) Stowarzyszenie MONAR w Turowie,
 - 2) Stowarzyszenie MONAR w Dreglinie,
- oraz dwóch schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi:
- 3) Fundacja „Leśne zacisze” w Sokołowym Kącie w powiecie żuromińskim,
 - 4) Brodnickim Centrum CARITAS w województwie kujawsko-pomorskim.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami kierowanie do schronisk realizowane było po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego (lub ustaleniu aktualnej sytuacji socjalno-bytowej z wykorzystaniem komunikatorów zdalnych) i zawarciu kontraktu socjalnego. W związku z przeciwdziałaniem rozprzestrzeniania się COVID-19, pracownicy naszego Ośrodka oraz placówek zapewniających schronienie stosowali się do rekomendacji Wojewody Mazowieckiego. W realizacji zadań wynikających z potrzeby przewozu osób bezdomnych do miejsc zabezpieczających schronienie, Ośrodek współpracował ze Specjalistycznym Szpitalem Wojewódzkim w Ciechanowie, funkcjonariuszami Straży Miejskiej w Ciechanowie, Komendy Powiatowej Policji w Ciechanowie lub osób prywatnych oferujących pomoc osobom bezdomnym.

W sytuacjach interwencyjnych istniała możliwość zabezpieczenia schronienia w noclegowni

w Turowie, gdzie głównie kierowano osoby krótkotrwale przebywające lub osoby bezdomne dowożone do noclegowni z terenu miasta Ciechanów, których ostatnim miejscem stałego zameldowania były inne miejscowości. Miasto Ciechanów na mocy Uchwały nr 318/ XXXI /2021 z dnia 28 stycznia 2021 r. Rady Miasta Ciechanów ustaliło szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla bezdomnych. Zgodnie z przyjętą uchwałą, osoby bezdomne w zależności od posiadanego dochodu lub rodzaju schroniska zobowiązane są do partycypowania w kosztach pobytu w ośrodkach wsparcia jakim są schroniska dla osób bezdomnych lub schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Na skutek zniesienia stanu epidemii zaobserwowano zwiększenie migracji osób bezdomnych, udzielono pomocy 11 osobom, które pochodziły spoza Ciechanowa. Liczba osób korzystających ze schronienia w 2022 roku wzrosła, tym samym nastąpił wzrost kosztów przeznaczonych na rzecz finansowania schronienia z kwoty 163 534,22 zł w 2021 roku do kwoty 196.976,63 zł w 2022 roku.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r., łącznie z pomocy w formie schronienia skorzystało 29 osób. W 2022 roku udział świadczeniobiorców w kosztach odpłatności za pobyt w schroniskach wyniósł 58.179,36 zł. i wzrósł znacznie w porównaniu do roku 2021 gdzie uzyskano wpływy na poziomie 33.464,09 zł. Wzrost liczby osób i wartości finansowych wpłacanych tytułem odpłatności za pobyt wynikał z następujących czynników:

- zwiększenie liczby osób bezdomnych w wieku emerytalnym z ustalonym prawem do świadczenia emerytalnego i/ lub zasiłku stałego z powodu niezdolności do pracy ze względu na wiek.
- zwiększenie liczby osób bezdomnych, których stan zdrowia kwalifikował do ustalenia stopnia niepełnosprawności i był postawą do przyznania prawa do zasiłku stałego, pielęgnacyjnego lub/i świadczenia uzupełniającego dla osób z orzeczoną całkowitą niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Należy podkreślić, że z 20 osób przebywających w schroniskach, 5 osób pokrywało w 100% odpłatność za swój pobyt, a u 10 osób ustalona była częściowa odpłatność. Pozostałe osoby nie posiadały dochodu i zgodnie z obowiązującymi przepisami były uprawnione do bezpłatnego korzystania z tej formy pomocy.

Formy pomocy finansowej kierowane do osób bezdomnych w latach 2020-2022

Rodzaj pomocy	2020		2021		2022	
	Liczba osób	Wartość w zł	Liczba osób	Wartość w zł	Liczba osób	Wartość w zł
Koszty zabezpieczenia miejsc w noclegowni,	11		4		11	
		28.800,00		28.800,00		36.000,00
w tym spoza Ciechanowa	1		0		1	
Stowarzyszenie MONAR w Dreglinie - Schronisko	5	31.144,50	9	40.980,00	7	37.440,00
Stowarzyszenie „MONAR” w Turowie- Schronisko	8	62.386,48	7	34.881,00	10	38.236,63
Fundacja „Leśne Zacisze” w Sokołowym Kącie	1	6.960,00	3	54.900,00	4	73.340,00
Brodnickim Centrum CARITAS	0	0	0	0	2	11.960,00
Schroniska inne	1	45,70	5	3.973,22	0	0

Zasiłki stałe	8	41.856,53	10	42.700,14	11	43.315,71
Składki zdrowotne (przy zasiłku stałym)	8	3.767,09	8	3.511,98	9	3.724,10
Organizacja pogrzebu	4	0*	3	0*	5 * (2 - pokrycie kosztów)	7.150,00
Posiłki w jadłodajni	7	3.569,00	6	5.486,25	7	6.784,80
Zasiłki okresowe	18	16.534,18	13	29.668,42	14	32.260,57
Zasiłki celowe	14	2.625,53	13	7.862,91	11	8.133,55
RAZEM, w tym z terenu Ciechanowa	39 33	19.7689,01	41 37	252.763,92	51 40	298 345,36

* Koszty pochówku zostały zwrócone przez ZUS i nie zostały uwzględnione w ogólnych kosztach lub podjęto działania aby koszty pochówku pokrywane były przez rodzinę w ramach zasiłku pogrzebowego.

Należy podkreślić, że w wielu przypadkach osoba bezdomna była korzystająca z wielu form pomocy jednocześnie np. w związku z wnioskiem o orzeczenie o stopniu niepełnosprawności korzystała z zasiłku okresowego, stałego oraz pobytu w schronisku. U niektórych osób niepełnosprawność powodowała, iż nie potrafiły funkcjonować w warunkach schroniska dla osób bezdomnych i należało im zapewnić schronienie w placówkach z usługami opiekuńczymi lub/i domu pomocy społecznej. Z tego też powodu osoby wymienione w poszczególnych formach udzielanej pomocy nie sumują się.

Organizowanie pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem bezdomności wymaga ścisłej współpracy przedstawicieli służb podejmujących działania w tym obszarze oraz organizacji pozarządowych. Wspólne planowanie działań jest niezbędne do właściwego wykorzystania dostępnych zasobów na rzecz łagodzenia skutków i wypracowania skutecznych rozwiązań. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie wzorem lat ubiegłych kontynuował współpracę z następującymi podmiotami:

- Urząd Miasta w Ciechanowie
- Straż Miejska w Ciechanowie
- Komenda Powiatowa Policji w Ciechanowie
- Specjalistyczny Szpital Wojewódzki w Ciechanowie, w szczególności Oddziałem Psychiatrycznym
- Sąd Rejonowy w Ciechanowie
- Polski Czerwony Krzyż Oddział w Ciechanowie
- Stowarzyszenie MONAR – Mazowieckie Centrum Pomocy Bliźniemu MARKOT w Turowie
- Stowarzyszenie MONAR – Schronisko dla Osób Bezdomnych w Dreglinie
- Fundacja „Leśne Zacisze” w Sokołowym Kącie
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Mławie
- Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w zakresie kierowania osób bezdomnych w celu wykonania testu na obecność wirusa SARS-CoV-2
- Inne fundacje, schroniska gdzie przebywają osoby bezdomne z terenu miasta Ciechanów oraz innymi ośrodkami pomocy społecznej na terenie kraju.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie w szczególności współpracują z przedstawicielami Straży Miejskiej Ciechanów lub Komendy Powiatowej Policji w zakresie podejmowania interwencji w sytuacjach wymagających zabezpieczenia schronienia, szczególnie w okresach zimowych np.:

- przewóz osób bezdomnych z terenu miasta. Pracownicy Straży Miejskiej lub funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji odpowiedzialni są za transport osób bezdomnych do organizacji zapewniających schronienie zgodnie z Porozumieniami zawartymi przez MOPS.
- stosowania sankcji za popełnione wykroczenie lub przestępstwa (nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego, kierowanie wniosków do Sądu o nałożenie kary w drodze postępowania o wykroczenia) wobec osób pijących alkohol w miejscach publicznych, zachowujących się w sposób demoralizujący, gorszący. Funkcjonariusze Policji podejmują działania w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców i przestrzegania obowiązujących przepisów w kontekście funkcjonowania osób bezdomnych w miejscach publicznych.
- przeprowadzania cyklicznych monitoringów przez pracowników Straży Miejskiej Komendy Powiatowej Policji w Ciechanowie z udziałem pracowników Ośrodka w miejscach gromadzenia się bezdomnych, w celu zabezpieczenia schronienia w szczególności w okresach pogorszenia warunków atmosferycznych.

Działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania bezdomności

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie podejmowali działania monitorujące sytuację życiową osób żyjących w trudnych warunkach lokalowych, zadłużonych i zagrożonych eksmisją. Osoby, które doświadczają ww. problemów stają się osobami zagrożonymi bezdomnością, co powoduje konieczność podjęcia działań prewencyjnych. W przypadku osób, które korzystały ze świadczeń pomocy społecznej lub świadczeń rodzinnych, w szczególności świadczenia wychowawczego w ramach programu wspierania rodziny, za ich zgodą przyznane formy pomocy przekazywane były bezpośrednio na konta zarządcy mieszkań. Od czerwca 2022 roku świadczenia wychowawcze realizowane są przez ZUS, w związku z powyższym kwota przekazanych na konto zarządców lokali jest znacząco niższa niż w latach wcześniejszych.

Zestawienie dotyczące przekazywanych środków finansowych na rzecz zarządcy mieszkań.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Świadczenia z pomocy społecznej	23.172,23 zł	22.049,81 zł	29.879,72 zł
Świadczenia wychowawcze 500+	8.800,00 zł	9.700,00 zł	2.800,00 zł*
Łącznie, w tym:	31.972,23 zł	31.749,81 zł	32.679,72 zł
Środki finansowe przekazanych na konto TBS	28.323,47 zł	27.585,89 zł	26.313,22 zł

W 2022 roku od miesiąca czerwca świadczenia wychowawcze 500+ wypłaca ZUS.

Pracownicy socjalni i asystenci rodziny dokładali wszelkich starań aby wypracować wśród osób korzystających ze wsparcia, nawyku regulowania należności czynszowych oraz podejmowania aktywności życiowej i zawodowej mającej na celu w szczególności:

- motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego osób, które z uwagi na uzależnienie popadły w zadłużenie z tytułu opłat czynszowych,
- motywowanie do zamiany mieszkania na lokal dostosowany do potrzeb i możliwości finansowych,
- pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego,
- pomoc w uregulowaniu stanu prawnego lokalu i spraw związanych z miejscem pobytu.

Monitorowanie sytuacji małoletnich obywateli Ukrainy pozostających po opieką opiekunów tymczasowych

Zgodnie z art. 25 ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. 2022 poz. 583 ze zm.) małoletni obywatele Ukrainy, którzy przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z konfliktem zbrojnym, bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej, są reprezentowani przez opiekuna tymczasowego ustanowianego na podstawie Postanowienia Sądu właściwego ze względu na miejsce pobytu małoletniego. Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego sprawuje ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce pobytu dziecka. W związku z powyższym obowiązkiem pracownicy MOPS w Ciechanowie prowadzili i nadal prowadzą nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekunów tymczasowych przebywających na terenie miasta Ciechanów. Prowadzony jest rejestr opiekunów tymczasowych, którzy postanowieniem Sądu

Rejonowego w Ciechanowie zostali zobowiązani do pełnienia funkcji i przebywają na terenie miasta Ciechanów. Od dnia konfliktu do końca 2022 roku zarejestrowano 20 osób, głównie pochodzenia ukraińskiego, którzy pełnili funkcje opiekuna tymczasowego w stosunku do 23 dzieci.

Każda sytuacja małoletnich dzieci jak i opiekunów tymczasowych sprawujących opiekę nad małoletnimi dziećmi, obywatelami Ukrainy wymagała indywidualnego podejścia. W zależności od wieku dzieci, ewentualnie występowania problemów wychowawczych ustalane były częstotliwości wizyt w środowisku. Pracownicy socjalni sprawujący nadzór współpracowali również z placówkami oświatowymi lub innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny. Na potrzeby sprawozdawczości, do której Ośrodek zobowiązany jest przez Sąd, gromadzona jest stosowna dokumentacja np. protokół z rozmowy prowadzonej z opiekunem tymczasowym, karta nadzoru nad opiekunem tymczasowym, opinie szkół nt. sytuacji szkolnej dzieci oraz inne informacje na temat sprawowania nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekunów tymczasowych.

PODSUMOWANIE

Wymienione zadania Działu Pomocy Środowiskowej związane są głównie z ustawą o pomocy społecznej i skierowane są do osób wymagających pomocy, zagrożonych wykluczeniem społecznym w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej. Największym problemem w organizacji pracy działu i zabezpieczenia ciągłości podejmowanych zadań w poszczególnych obszarach i zdarzeniach jest niestabilność kadrowa.

Praca pracownika socjalnego jest bardzo trudnym zawodem wymagającym znajomości przepisów prawa i ich praktycznego wykorzystania oraz odporności na stres. Osoby wybierające ten zawód pomagają osobom i rodzinom przetrwać trudne sytuacje życiowe, wspierają klientów pomocy społecznej w procesie usamodzielniania i integracji społecznej. Klientami pomocy społecznej i pracy socjalnej są często osoby, które mają zaniżoną samoocenę, wykazują bezradność i niesamodzielną w sytuacji, w której się znaleźli. Pracownicy socjalni w swojej pracy spotykają się coraz częściej z agresywną i roszczeniową postawą ze strony osób zgłaszających się do Ośrodka.

W 2022 roku pracownicy socjalni dodatkowo wykonywali czynności związane z weryfikowaniem wsparcia finansowego dla gospodarstw domowych, w których głównym źródłem ogrzewania są urządzenia zasilane węglem kamiennym, brykietem lub pelletem.

Należy również nadmienić, że w 2022 roku na skutek rosyjskiej agresji, obywatele Ukrainy, którzy opuścili swoją ojczyznę po 24 lutego 2022 roku i zadeklarowali zamiar pozostania na terytorium naszego kraju mogli i nadal mają prawo skorzystania z dokładnie tych samych świadczeń pomocy społecznej co obywatele Polski, w tym również pracy socjalnej. Z tego też powodu pracownicy Ośrodka podejmowali różne działania i wnioskowali o przyznanie świadczeń przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej. Zanim jednak ustawodawstwo zostało dostosowane do sytuacji jaka została wywołana konfliktem zbrojnym, pracownicy Ośrodka angażowali się w działania kierowane do obywateli ukraińskich przebywających na terenie miasta. Pomoc miała głównie charakter nakierowany na zabezpieczenie podstawowych potrzeb zgłaszających się o pomoc osób i rodzin jak również charakter integrujący. Działania podejmowano we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz mieszkańcami miasta niosącymi bezinteresowną pomoc. W realizacji tych zadań pracownicy napotykali na problemy wynikające z migracji rodzin ukraińskich, różnic kulturowych oraz bariery językowej.

Rozdział VI.

Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Funkcjonujący w strukturach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Dzienny Dom Pobytu zwany Dzienny Dom „Senior+” /DDS+ / jest ośrodkiem wsparcia pobytu dziennego. Powołany w drodze uchwały intencyjnej *Uchwała NR 184/XV/ 2019 Rady Miasta Ciechanów z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia - Dziennego Domu "Senior+"*. Działalność DDS+ skierowana jest do 30 seniorów w wieku 60+ nieaktywnych zawodowo emerytów i rencistów o zmniejszonej sprawności psychofizycznej spowodowanej wiekiem lub z niepełnosprawnością, zamieszkujących na terenie Gminy Miejskiej Ciechanów. Czynny jest od poniedziałku do piątku od godziny 8.00 do 16.00 z wyjątkiem dni wolnych od pracy i świąt. Spełnia minimalny standard warunków lokalowych dla ośrodka pozbawionego barier funkcjonalnych.

W trybie konkursowym w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025, Moduł II *Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+*, Edycja 2021 i 2022 pozyskano dofinansowanie ze środków Budżetu Państwa na działania związane z bieżącym utrzymaniem placówki w tym; zakup obiadów, art. żywnościowych na organizację spotkań okolicznościowych, zakup prasy, materiałów do terapii zajęciowej i usługi kulturalno-oświatowe, pokrycie kosztów wynagrodzenia pracowników. Dofinansowanie w ramach Modułu II obejmuje 30 miejsc pobytu.

Dofinansowanie w ramach Modułu II

Moduł II <i>Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+</i>	koszt realizacji zadania ogółem	budżet państwa	wkład własny Gminy Miejskiej Ciechanów
Edycja 2020	270 000,00 zł	108 000,00 zł	162 000,00 zł
Edycja 2021	272 160,00 zł	128 160,00 zł	144.000,00 zł
Edycja 2022	260 640,00 zł	116 640,00 zł	144.000,00 zł

4.1 Działalność Dziennego Domu „Senior+” w Ciechanowie

W ramach pobytu udostępniana jest Seniorom infrastruktura pozwalająca na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego. Placówka zapewnia wsparcie seniorom poprzez różnego rodzaju formy aktywności i terapii zajęciowej. Swoimi działaniami przyczynia się do podtrzymywania kontaktów społecznych oraz wydłuża okres samodzielnego funkcjonowania zwłaszcza osób samotnych. Zapewnia pomoc w formie podstawowych świadczeń uwzględniających zakres i potrzeby podopiecznych oraz prowadzi działania zmierzające do ich aktywizacji, organizacji czasu wolnego w placówce i poza nią, służy utrzymaniu osób starszych i niepełnosprawnych jak najdłużej w ich miejscu zamieszkania, co stanowi istotne wsparcie w ich codziennym funkcjonowaniu.

Podstawowy zakres usług świadczonych przez Dzienny Dom „Senior+” obejmuje usługi:

- socjalne, w tym gorący posiłek,
- edukacyjne,
- kulturalno-oświatowe,
- aktywności ruchowej lub kinezyterapii,
- sportowo-rekreacyjne,
- aktywizujące społecznie (w tym wolontariat międzypokoleniowy),
- terapii zajęciowej

Do zadań dziennego domu Senior+ należy:

- aktywizacja i integracja osób starszych,
- tworzenie nowych więzi społecznych poprzez organizowanie wzajemnej pomocy,
- budowanie więzi międzypokoleniowej poprzez zapobieganie rosnącej przepaści między seniorami a aktywnym młodym pokoleniem,
- kształtowanie umiejętności w zakresie radzenia sobie z problemami życia codziennego,
- kształtowanie umiejętności organizowania i zagospodarowania czasu wolnego z uwzględnieniem indywidualnych zainteresowań, możliwości oraz umiejętności uczestnika,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu,
- twórcze przeżywanie okresu starości,
- pogłębianie życia duchowego,
- dbałość o kondycję fizyczną i intelektualną poprzez rehabilitację ruchową i terapię zajęciową,
- zaspokajanie potrzeb bytowych, kulturalnych i towarzyskich.

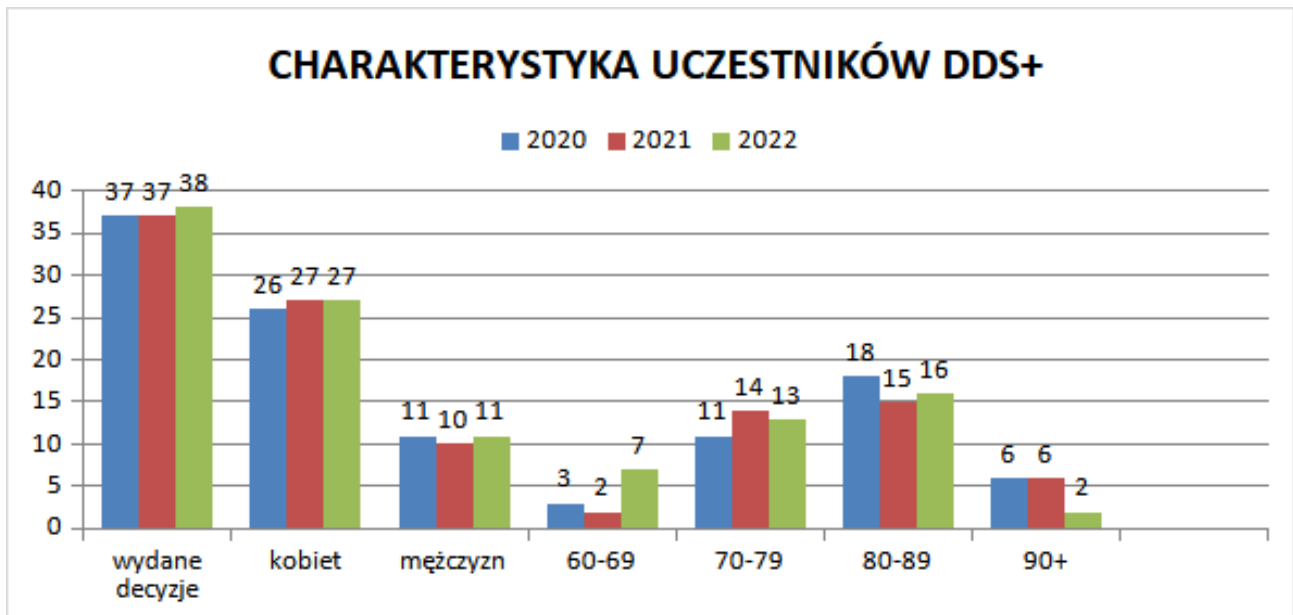
Seniorzy mają zapewnione wsparcie:

- **socjalne**, poprzez dzienny pobyt oraz jeden posiłek gorący składający się z dwóch dań, pomieszczenia do utrzymania higieny osobistej; łazienka z prysznicem, WC, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, pomieszczenie z pralka i suszarka automatyczną. Pobyt i odpoczynek w przyjaznych seniorom pomieszczeniach pozbawionych barier architektonicznych, dostęp do komputera z Internetem;
- **opiekuńcze**, obejmujące pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych: opiekę higieniczną, zapewnienie kontaktów z otoczeniem, pomoc w samoobsłudze i w rozwiązywaniu bieżących spraw życia codziennego;
- **terapeutyczne**, służące aktywizacji społecznej, intelektualnej, psychicznej i fizycznej uczestników. Zapewniające zajęcia z wykorzystaniem różnych metod i form terapii zajęciowej;
- **edukacyjne**, poprzez pogadanki, spotkania z przedstawicielami różnych instytucji, dyskusje, filmy edukacyjne. Spotkania z pielęgniarką i fizjoterapeutą dające możliwość podnoszenia świadomości znaczenia aktywnego stylu życia i odpowiedzialności za zdrowie własne i innych osób;
- **kulturalno- oświatowe**, dające możliwość uczestniczenia w bogatszym życiu kulturalno-oświatowym poprzez wyjście do muzeum, wspólne uczczenie imienin, urodzin, świąt i uroczystości wynikających z kalendarza.

4.2 Uczestnictwo

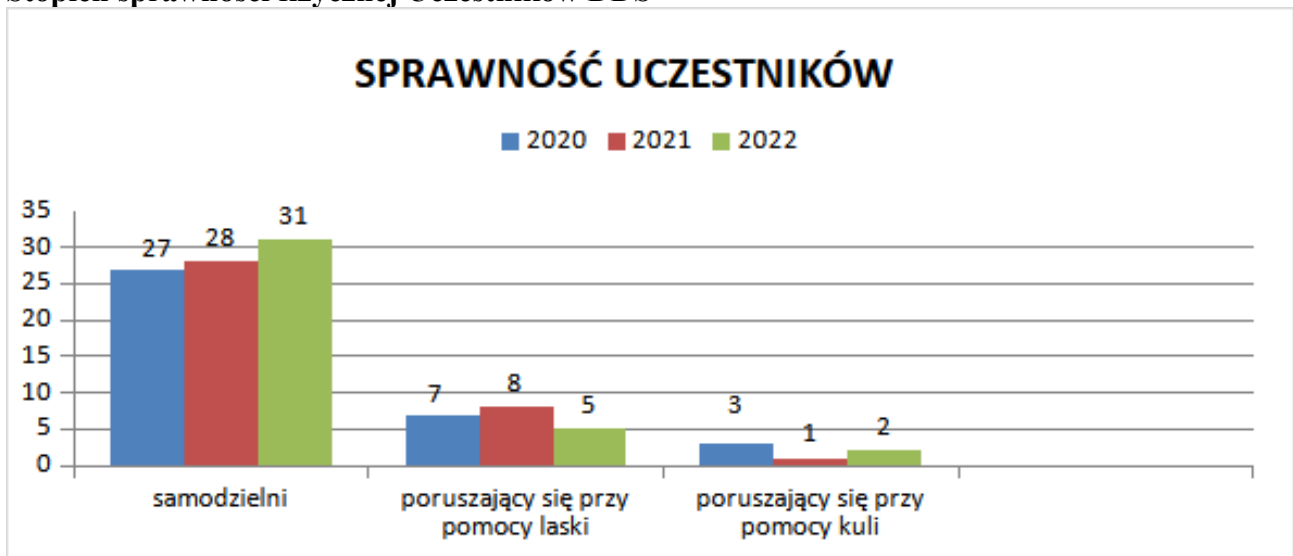
W roku 2022 wydano 38 decyzji administracyjnych kierujących do DDS+. Uczestnicy DDS+ stanowią zróżnicowaną grupę społeczną pod względem płci, wieku, sprawności ruchowej, co przedstawiają poniższe wykresy.. Niespełna połowa (48 %) ogółu uczestników w 2022 r. to osoby powyżej 80 roku życia. Najmłodszy Senior miał 62 lata najstarszy 93 lata.

Charakterystyka uczestników DDS+ ze względu na płeć i wiek.

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w roku 2022 posiadało 26 uczestników w tym; 6 znaczny, 15 umiarkowany, 5 lekki, 7 osób poruszało się przy pomocy sprzętu ortopedycznego (laski, kule). Podeszły wiek i liczne dysfunkcje wywołane procesem starzenia się, były ważnym wskaźnikiem dla prowadzonej w DDS+ działalności. Duże zróżnicowanie pod względem wieku oraz sprawności psychofizycznej wymagało indywidualnego podejścia do Seniora, jego potrzeb i możliwości.

Stopień sprawności fizycznej Uczestników DDS+

Zgodnie z założeniami programu prowadzono listę obecności, wymagana frekwencja uczestników w 2022 r. była zachowana (w latach 2021-2022 zmniejszona z 70% na 50% dofinansowanych miejsc ze względu na epidemie).

Średnia frekwencja pobytu

Miesiąc	Średnia frekwencja 2020	Średnia frekwencja 2021	Średnia frekwencja 2022
Styczeń	23	18	17
Luty	28	21	17
Marzec	21	21	17
Kwiecień	20	16	17
Maj	21	22	17
Czerwiec	27	19	17
Lipiec	26	22	18
Sierpień	25	22	21
Wrzesień	25	22	21
Październik	23	21	21
Listopad	20	17	20
Grudzień	20	16	20

Źródło: Listy obecności 2020- 2022 r.

Frekwencja uczestników uzależniona była od sytuacji epidemicznej i obowiązujących obostrzeń i stanu zdrowia osób korzystających z pobytu w DDS+.

4.3 Odpłatność za pobyt

Pobyt w Dziennym Domu „Senior+” jest odpłatny i stanowi dochód Gminy Miejskiej Ciechanów. Kryteria odpłatności, za pobyt uczestnika w Dziennym Domu „Senior +”, ustaliła jednostka samorządu terytorialnego: *Uchwała nr 185/ XV / 2020 Rady Miasta Ciechanów z dnia 19. XII 2019 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia – Dziennym Domu „Senior+” w Ciechanowie*. Odpłatność za pobyt obejmuje korzystanie z miejsca pobytu wraz z wyżywieniem oraz usługi świadczone przez Dzienny Dom „Seniora +”. Wysokość miesięcznych opłat za pobyt stanowi iloczyn dni roboczych w danym miesiącu kalendarzowym i kwoty dziennej stawki żywieniowej .

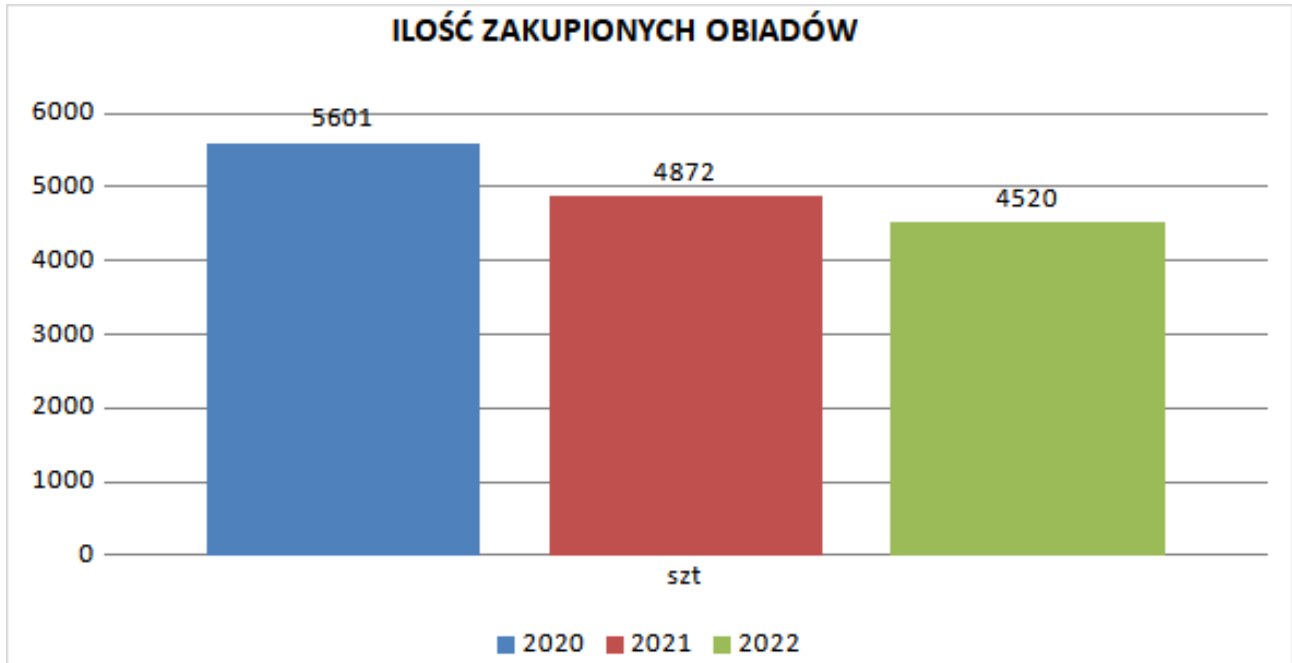
W roku 2022 dzienna stawka żywieniowa wynosiła 14,50 zł. Odpłatności za pobyt w DDS+ zgodnie z wydanymi w ciągu roku decyzjami administracyjnymi -stan na 31.12.2022 r. przedstawiały się następująco:

Odpłatności za pobyt w Dziennym Domu „Senior+” w odniesieniu do kryterium dochodowego w roku 2020-2022

I/ P	Dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie w stosunku do kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) wyrażony w %	Wysokość odpłatności w % dla osób samotnie gospodarujących, osób gospodarujących w rodzinie	Wysokość odpłatności od kosztu obiadów w danym miesiącu			Liczba osób korzystających z danej formy wsparcia		
			2020	2021	2022	2020	2021	2022
1	do 100 % kryterium dochodu	nieodpłatnie	nieodpłatnie			0	0	1
2	do 150 % kryterium dochodu	25 %	2,50 zł	3,13 zł	3,63 zł	1	1	3
3	do 200 % kryterium dochodu	50 %	5,00 zł	6,25 zł	7,25 zł	8	6	4
4	do 300 % kryterium dochodu	75 %	7,50 zł	9,38 zł	10,88 zł	17	16	13
5	Powyżej 300 % kryterium dochodowego	100 %	10,00 zł	12,50zł	14,50 zł	11	14	14

Wysokość opłaty za pobyt uzależniona była od sytuacji dochodowej odbiorcy /Seniora. Ulegała zmianie % odpłatności w czasie pobytu adekwatnie do zaktualizowanego dochodu odbiorcy. Trzy osoby wniosowały o zwolnienie z odpłatności, wnioski rozpatrzono pozytywnie.

Zestawienie zakupionych i wydanych obiadów w latach 2020-2022 r.

Uczestnikom w ramach pobytu zapewniono obiad dwudaniowy z napojem. W 2022 roku w ciągu 243 dni obiadowych zakupiono i wydano 4520 szt. obiadów na kwotę 65.540,00 zł. W okresie wzrostu zachorowań Covid19 stosowano alternatywne formy wsparcia, obiady dostarczano do miejsca zamieszkania seniora.

	Liczba dni obiadowych	Liczba zakupionych i wydanych obiadów	Uwagi
2020	241	5601	W okresie czasowego zawieszenia funkcjonowania placówki obiady dostarczano do miejsca zamieszkania seniora
2021	241	4872	W okresie czasowego zawieszenia funkcjonowania placówki obiady dostarczano do miejsca zamieszkania seniora
2022	243	4520	

Podejmowane działania i realizowane zadania w DDS+ mają na celu:

- wspieranie osób starszych w ich codziennym życiu w miejscu zamieszkania (środowisku),
- przeciwdziałanie izolacji i marginalizacji osób starszych i z niepełnosprawnością, wykluczeniu społecznemu,
- aktywowanie w sferze fizycznej i intelektualnej (poprawa kondycji psychofizycznej),
- pobudzanie do zaradności i maksymalnego (w danym stanie) usamodzielnienia i aktywizacji,
- przyczynienie się do zachowania samodzielności,
- bezpieczeństwa odnoszącego się do sfery psychicznej, socjalnej,
- zwiększanie poczucia przydatności społecznej i własnej wartości,
- zmniejszanie lub eliminowanie niekorzystnych stanów emocjonalnych: frustracji, poczucia pustki,
- umożliwianie odkrywania i rozwijania zainteresowań i talentów oraz poszerzania i zdobywania wiedzy,
- pomoc w nabywaniu umiejętności organizacji czasu wolnego poza placówką, reintegrację ze środowiskiem lokalnym mającą na celu umożliwienie pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i niwelowaniu negatywnych postaw wobec osób starszych i z niepełnosprawnością.

PODSUMOWANIE

Zgodnie z artykułem 51 ustawy o pomocy społecznej, osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia.

Placówka wsparcia pobytu dziennego wypełnia coraz poważniejsze zadania w ramach szeroko zakrojonej instytucjonalnej opieki nad starszymi członkami społeczeństwa. Dzienny Dom jest bardziej przyjazny dla samego seniora, gdyż nie wyrывa go ze znanego środowiska, ponadto przeciwdziała instytucjonalizacji tak charakterystycznej dla osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej. Na utworzenie i funkcjonowanie ośrodka wsparcia Dziennego Domu "Senior+" w Ciechanowie Gmina Miejska pozyskała środki w ramach otwartego Programu Wieloletniego „Senior+”, który zakłada wspieranie finansowe jednostek samorządu terytorialnego, w zakresie realizacji zadań własnych, polegających na prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w ośrodkach wsparcia „Senior+”. Dzienny Dom „Senior+” (DDS+) jest jedyną placówką wsparcia pobytu dziennego tego typu w Gminie Miejskiej Ciechanów. Działalność DDS+ skierowaną jest do osób powyżej 60 roku życia, jednak na uwagę zasługuje fakt iż z pobytu w większości korzystają osoby powyżej 80 roku życia, samotnie gospodarujące często z niepełnosprawnościami.

Działalność DDS+ ukierunkowana jest więc na wsparcie i zaspokajanie podstawowych potrzeb bio-psycho-społecznych adekwatnie do potrzeb i możliwości indywidualnych uczestników, min. poprzez zapewnienie dwudaniowego posiłku, systematyczny kontakt z pielęgniarką, fizjoterapeutą, organizację czasu wolnego z wykorzystaniem różnych metod i form terapii zajęciowej, działań edukacyjnych i kulturalno-oświatowych. Budujące jest, że prowadzone działania w zakresie aktywizacji seniora przynoszą efekty. Pomimo wieku seniorzy DDS+ przełamują bariery, podejmują wyzwania i aktywniej uczestniczą w życiu społecznym i kulturalnym. Dowodem jest min. udział wraz z podopiecznymi ŚDS i dzieci z Punktu Wsparcia Dziecka i Rodziny w spektaklu łączącym pokolenia z okazji obchodów dnia zdrowia psychicznego. Dokładamy wszelkich starań aby seniorzy korzystający z pobytu czuli się bezpiecznie i zaopiekowani w poczuciu dobrze spędzonego czasu.

Rozdział V.

Inne rodzaje pomocy i świadczeń

Poza świadczeniami wypłacanymi w ramach systemu pomocy społecznej, Gmina Miejska Ciechanów wykonuje zadania zlecone z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W ramach powierzonych zadań mieszkańcy miasta otrzymują świadczenia z zabezpieczenia społecznego w formie zasiłków rodzinnych wraz z przysługującymi dodatkami (z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, rozpoczęcia roku szkolnego), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna) świadczenie rodzicielskie, do którego uprawnione są matki pozbawione prawa do urlopu macierzyńskiego,

5.1 System świadczeń rodzinnych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Świadczeniami rodzinnymi są:

1) **zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego** – wymóg spełnienia kryterium dochodowego 674 zł na członka rodziny lub 764 w przypadku gdy członkiem rodziny jest osoba niepełnosprawna,

2) **świadczenia opiekuńcze:**

zasiłek pielęgnacyjny,

świadczenie pielęgnacyjne

specjalny zasiłek opiekuńczy – wymóg spełnienia kryterium dochodowego 764 zł na członka rodziny,

3) **jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka** – wymóg spełnienia kryterium dochodowego 1.922 zł na członka rodziny,

4) **świadczenie rodzicielskie**

Realizacja świadczeń rodzinnych w okresie od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2022 roku przedstawiała się następująco:

	Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych		
	2020	2021	2022
Liczba rodzin	977	798	672
Kwota świadczeń	3.544.856	2.944.415	2.538.511

Nazwa dodatku	dodatki do zasiłków rodzinnych		
	Liczba rodzin		
	2020	2021	2022
Z tyt. urodzenia dziecka	85	57	37
Z tyt. urlopu wychowawczego	47	36	25
Z tyt. samotnego wychowywania	91	79	76
Z tyt. kształcenia i	139	112	112

rehabilitacji			
Z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	648	524	445
Z tyt. dojazdu do szkoły	7	9	10
Z tyt. zamieszkiwania w miejscowości w której znajduje się szkoła	6	4	1
Z tyt. wielodzietności	215	197	177

Nazwa dodatku	dodatki do zasiłków rodzinnych		
	Liczba świadczeń		
	2020	2021	2022
Z tyt. urodzenia dziecka	87	58	38
Z tyt. urlopu wychowawczego	350	278	197
Z tyt. samotnego wychowywania	1.075	948	954
Z tyt. kształcenia i rehabilitacji	1.439	1.158	1.134
Z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	1.031	845	714
Z tyt. dojazdu do szkoły	49	57	55
Z tyt. zamieszkiwania w miejscowości w której znajduje się szkoła	47	25	6
Z tyt. wielodzietności	2.947	2.813	2.454

Nazwa dodatku	dodatki do zasiłków rodzinnych		
	Kwota świadczeń		
	2020	2021	2022
Z tyt. urodzenia dziecka	87.000	58.000	38.000
Z tyt. urlopu wychowawczego	137.563	109.356	76.266
Z tyt. samotnego wychowywania	212.755	185.759	189.279
Z tyt. kształcenia i rehabilitacji	152.290	121.940	120.820
Z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	102.489	84.500	71.200
Z tyt. dojazdu do szkoły	3.381	3.933	3.795
Z tyt. zamieszkiwania	5.311	2.825	678

w miejscowości, w której znajduje się szkoła			
Z tyt. wielodzietności	279.879	267.235	233.130

W 2020 roku z art. 5 pkt 3a (przekroczenie dochodu rodziny 1zł/1zł) skorzystały 89 rodziny, wypłacono 2.439 świadczeń na kwotę 125.908 zł.

W 2021 roku z art. 5 pkt 3a (przekroczenie dochodu rodziny 1zł/1zł) skorzystało 76 rodzin, wypłacono 1.983 świadczeń na kwotę 99.741 zł.

W 2022 roku z art. 5 pkt 3a (przekroczenie dochodu rodziny 1zł/1zł) skorzystało 82 rodzin, wypłacono 2.076 świadczeń na kwotę 93.248 zł.

Świadczenia rodzicielskie

	Świadczenia rodzicielskie		
	2020	2021	2022
Liczba rodzin	185	156	131
Liczba świadczeń	1.283	1.086	861
Kwota świadczeń	1.177.588	998.387	768.592

Świadczenia opiekuńcze

Nazwa świadczenia	Świadczenia opiekuńcze		
	Liczba rodzin		
	2020	2021	2022
Specjalny zasiłek opiekuńczy	9	4	3
Świadczenie pielęgnacyjne	250	255	275
Zasiłek pielęgnacyjny	966	931	919
	Liczba świadczeń		
Specjalny zasiłek opiekuńczy	74	36	28
Świadczenie pielęgnacyjne	2.643	2.778	3.001
Zasiłek pielęgnacyjny	10.866	10.430	10.383
	Kwota świadczeń		
Specjalny zasiłek opiekuńczy	45.880	22.320	17.360
Świadczenie pielęgnacyjne	4.798.031	5.428.337	6.344.217
Zasiłek pielęgnacyjny	2.343.398	2.248.838	2.241.067

Zasiłek dla Opiekuna

Od maja 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie jakim jest przyznawanie i wypłata zasiłków dla opiekunów, czyli dla osób, które utraciły prawo do świadczenia

pielęgniacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Realizacja zasiłków dla opiekunów w okresie od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2022 roku przedstawiała się następująco:

	Zasiłek dla Opiekuna		
	2020	2021	2022
Liczba rodzin	15	8	1
Liczba świadczeń	123	49	4
Kwota świadczeń	76.260	30.380	2.480

Fundusz Alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez Sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł - wymóg spełnienia kryterium dochodowego 800 zł na członka rodziny do dnia 30.09.2020 r., od 01.10.2020 r. – 900 zł na członka rodziny

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2021 roku przedstawiała się następująco:

	Świadczenia z funduszu Alimentacyjnego		
	2020	2021	2022
Liczba rodzin	284	289	265
Liczba świadczeń	4.236	4.162	3.926
Kwota świadczeń	1.948.700	1.898.466	1.824.897

W 2020 roku z art.9 pkt 2a (przekroczenie dochodu rodziny 1zł/1zł) skorzystały 15 rodzin, wypłacono 60 świadczeń na kwotę 19.930 zł.

W 2021 roku z art.9 pkt 2a (przekroczenie dochodu rodziny 1zł/1zł) skorzystało 41 rodzin, wypłacono 314 świadczeń na kwotę 105.419 zł.

W 2022 roku z art.9 pkt 2a (przekroczenie dochodu rodziny 1zł/1zł) skorzystało 41 rodzin, wypłacono 331 świadczeń na kwotę 117.370 zł.

5.2 Świadczenia Wychowawcze

Od 1 kwietnia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach realizacji ustawy przyznawane jest świadczenie wychowawcze, które wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko. Do 30.06.2019 roku w stosunku do pierwszego dziecka w rodzinie przyznanie świadczenia związane było z kryterium dochodowym, które wynosi 800 zł na osobę w rodzinie lub 1200 zł w przypadku, gdy w rodzinie było dziecko z niepełnosprawnością. Od 01.07.2019 roku ustawodawca zniósł wymóg ustalania dochodu rodziny.

Realizacja świadczeń wychowawczych w okresie od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2022 roku przedstawiała się następująco:

	Świadczenia wychowawcze (500+)		
	2020	2021	2022
Liczba rodzin	4.658	4.602	4.583
Liczba dzieci	7.603	7.687	7.023
Liczba świadczeń	86.508	85.663	35.430
Kwota świadczeń	43.016.224	42.628.042	17.665.637

Od 1 stycznia 2022 roku wnioski o przyznanie świadczenia wychowawczego 500+ należy składać do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Od 1 czerwca 2022 r. ZUS w całości realizuje program "Rodzina 500 plus", czyli przyznaje i wypłaca świadczenie wychowawcze.

5.3 Świadczenia „Za Życiem”

Od 1 stycznia 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie wypłaca jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Realizacja ww. świadczeń w okresie od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2022 roku przedstawiała się następująco:

Zestawienie realizacji świadczeń pieniężnych „Za życiem”

	Świadczenia „Za życiem”		
	2020	2021	2022
Liczba rodzin	8	1	9
Liczba dzieci	8	1	9
Kwota świadczeń	32.000,00 zł.	4.000,00 zł.	36.000,00

Dane MOPS Ciechanów

5.4 Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Zgodnie z art. 26 ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. poz. 583 ze zm.) prawo do pomocy finansowej na dzieci przysługuje tym uchodźcom, którzy przybyli do Polski po 24 lutym ur. i zadeklarowali chęć pozostania w naszym kraju.

Obywatele Ukrainy mają możliwość skorzystania z dokładnie tych samych świadczeń co Polki i Polacy, są to świadczenia rodzinne przewidziane w ustawie z 28 listopada 2003 r. (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.), których przyznawanie należy do zadań gminy. Wśród nich zasiłki rodzinne, opiekuńcze, zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka.

W 2022 roku wydatki przedstawiały się następująco:

Nazwa	Świadczenia rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych w 2022 roku	
	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń
Zasiłki rodzinne	21.115	178

dodatek z tyt. urodzenia dziecka	0	0
dodatek z tyt. urlopu wychowawczego	0	0
dodatek z tyt. samotnego wychowywania	2.669	13
dodatek z tyt. kształcenia i rehabilitacji	0	0
dodatek z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	1.600	16
dodatek z tyt. dojazdu do szkoły	0	0
dodatek z tyt. zamieszkiwania w miejscowości w której znajduje się szkoła	0	0
dodatek z tyt. wielodzietności	1.615	17
zasiłki pielęgnacyjne	6.691	31
świadczenia pielęgnacyjne	46.618	22
jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	1.000	1
świadczenie rodzicielskie	12.163	14
składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	12.829	22
Składki zdrowotne	4.196	22

5.5 Dodatek osłonowy

W dniu 03 stycznia 2022 r. weszła w życie ustawa o dodatku osłonowym z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1). Dodatek osłonowy przysługiwał gospodarstwom domowym na podstawie kryterium dochodowego:

- osobie prowadzącej gospodarstwo domowe jednoosobowe, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty 2100 zł netto;
- osobie prowadzącej gospodarstwo domowe wieloosobowe, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty 1500 zł netto na osobę.

W przypadku, gdy wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego wnioskodawcy przekraczała kwotę, o której mowa wyżej, dodatek osłonowy przysługiwał w wysokości różnicy między kwotą dodatku osłonowego a kwotą, o którą został przekroczony przeciętny miesięczny dochód. Jeżeli jednak wysokość dodatku osłonowego, ustalona zgodnie z tą zasadą, była niższa niż 20 zł, dodatek ten nie przysługiwał.

Dodatek osłonowy – stawka podstawowa - wynosił:

- 400 zł - dla gospodarstwa domowego jednoosobowego
- 600 zł - dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób
- 850 zł - dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób
- 1150 zł - dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób

Dodatek osłonowy – stawka podwyższona (główne źródło ogrzewania to kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe - zasilane węglem) - wynosił :

- 500 zł - dla gospodarstwa domowego jednoosobowego
- 750 zł - dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób
- 1062,50 zł - dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób
- 1437,50 zł - dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób

Rozliczenie środków finansowych wydatkowanych z dotacji celowej budżetu państwa na wypłaty dodatków osłonowych (stawka podstawowa) oraz podwyższonych dodatków osłonowych *, ** od 01.01.2022 do 31.12.2022 roku

	Środki finansowe wydatkowane z dotacji celowej budżetu państwa na wypłatę dodatków osłonowych (stawka podstawowa) * w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.		Środki finansowe wydatkowane z dotacji celowej budżetu państwa na wypłatę podwyższonych dodatków osłonowych *, ** w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.		Razem wypłacone dodatki osłonowe (stawka podstawowa) + podwyższone dodatki osłonowe w okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.		
	Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek osłonowy	Kwota wypłaconych dodatków osłonowych	Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek osłonowy	Kwota wypłaconych dodatków osłonowych	Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek osłonowy	Kwota wypłaconych dodatków osłonowych	
	1	2	3	4	5	6	
dla gospodarstwa domowego jednoosobowego	1	1 569	610 420,76	338	165 088,29	1 907	775 509,05
dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób	2	1 347	736 629,95	355	232 957,58	1 702	969 587,53
dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób	3	820	667 952,81	184	184 781,61	1 004	852 734,42
dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób	4	71	80 794,74	22	29 886,16	93	110 680,90
Razem	5	3 807	2 095 798,26	899	612 713,64	4 706	2 708 511,90
Uwagi	6	-	-	-	-	-	-

W 2022 roku wypłacono dodatki osłonowe dla 4.706 gospodarstw domowych na kwotę 2.708.511,90 zł.

5.6 Dodatek węglowy

Dnia 12 sierpnia 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1692). Ustawa wprowadza wsparcie finansowe dla gospodarstw domowych, w których głównym źródłem ogrzewania są urządzenia zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem zawierającymi min. 85% węgla kamiennego. Dodatek był przyznawany jednorazowo, w kwocie 3.000 zł na jedno gospodarstwo domowe.

Dodatek węglowy przysługiwał gospodarstwu domowemu, w przypadku gdy były spełnione dwa warunki:

- głównym źródłem ogrzewania tego gospodarstwa jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego,
- źródło ogrzewania zostało wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438).

Po zmianie przepisów obowiązujących od 3 listopada 2022 r. dodatek węglowy przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym także, gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego, nie zostało zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, do dnia 11 sierpnia 2022 r., a w wyniku przeprowadzenia wywiadu środowiskowego ustalono, że źródłem ogrzewania tego gospodarstwa jest źródło, o którym mowa w ustawie o dodatku węglowym. Z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego sporządzano notatkę służbową. W przypadku gdy gospodarstwu domowemu, dla którego nie było możliwe ustalenie odrębnego adresu został przyznany dodatek węglowy w drodze decyzji administracyjnej, jeżeli w wyniku przeprowadzenia wywiadu środowiskowego organ ustalił zamieszkiwanie pod jednym adresem w odrębnych lokalach kilku gospodarstw domowych oraz wykorzystywanie przez te gospodarstwa oddzielnego lub współdzielonego źródła ogrzewania. Z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego sporządzano notatkę służbową.

W 2022 roku wypłacono 2134 dodatki węglowe na kwotę 6.402.000 zł

5.7 Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła

Zasady przyznawania dodatku dla gospodarstw domowych określa ustawa dnia 15 września 2022 r. O szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz.U. z 2022 r. Poz. 1967):

- Dodatek dla gospodarstw domowych przysługuje jeżeli głównym źródłem ciepła jest: kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG albo kocioł olejowy, jeżeli zostały zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do CEEB.
- W przypadku gdy pod jednym adresem miejsca zamieszkania zamieszkuje więcej niż jedno gospodarstwo domowe przysługuje jeden dodatek dla gospodarstw domowych dla wszystkich gospodarstw domowych zamieszkujących pod tym adresem.

Dodatek dla gospodarstw domowych nie przysługiwał gospodarstwom domowym objętym pozytywnie rozpatrzonym wnioskiem o wypłatę dodatku węglowego, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym.

Liczba wypłaconych dodatków w 2022 roku - 211 na kwotę 301.500 zł

5.8 Dodatek elektryczny

Od 1 grudnia 2022 r. do 1 lutego 2023 r. przyjmowane są wnioski o dodatek elektryczny.

Dodatek elektryczny to jednorazowe świadczenie, wypłacone na podobnych zasadach jak dodatek węglowy lub dodatek do innych źródeł ciepła, jak pellet, drewno, gaz LPG i olej opałowy. Wnioski mogą składać gospodarstwa domowe, których główne źródło ogrzewania zasilane jest energią elektryczną.

Dodatek elektryczny dla gospodarstwa domowego wynosi 1.000 zł, a w przypadku rocznego zużycia energii elektrycznej w 2021 r. wyniosło więcej niż 5 MWh, dodatek elektryczny wynosi 1.500 zł. Dodatek elektryczny przysługuje gospodarstwom domowym stosującym ogrzewanie elektryczne lub pompę ciepła. Dodatek elektryczny przysługuje jeden na jeden adres zamieszkania. Koniecznym warunkiem do złożenia wniosku o dodatek elektryczny jest posiadanie wpisu lub zgłoszenie źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

PODSUMOWANIE

Głównym problemem w realizacji pojawiających się nowych zadań w postaci jednorazowych dodatków był krótki czas od momentu wprowadzenia ustaw, a czasem jej realizacji. Ponadto składanie i rozpatrywanie wniosków jednorazowych odbywało się w tym samym momencie, co przyznawanie świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowe okresy ich wypłaty, które ruszyły jesienią, co spowodowało kumulację spraw do załatwienia. Należy nadmienić, że w związku z pojawiającymi się wątpliwościami przy rozpatrywaniu wniosków i naciskiem samorządowców, wprowadzone zostały wielokrotne nowelizacje ustaw dotyczących świadczeń jednoazowych realizowanych w 2022 roku. Pomimo przeszkód pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie sprostali nałożonym zadaniom na bieżąco realizując i dotrzymując terminów ustawodawczych.

Warto podkreślić, że dużym utrudnieniem w przy realizacji „nowych” ustawy było długie oczekiwanie na środki pieniężne zapotrzebowane przez MOPS, co spowodowało wydłużenie terminu rozpatrzenia wniosków. Co więcej w 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nie otrzymał środków na realizację ustawy z dnia 7 października 2022 r. (Dz. U. 2022 poz. 2127) o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

ROZDZIAŁ VI.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Prawidłowa realizacja zadań wymaga ustalenia i zabezpieczenia potrzeb, mających wpływ na rozwój i funkcjonowanie ośrodka. W roku 2023 jedną z kluczowych potrzeb będzie podjęcie dalszych działań w kierunku profesjonalizacji kadry pomocy społecznej poprzez udział w kursach, szkoleniach a także umożliwienie pracownikom socjalnym udziału w superwizji celem zapewnienia wysokiej jakości pomocy świadczonej na rzecz osób i rodzin wykazujących trudności w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku społecznym. Zwracając uwagę na fakt, że MOPS to nie tylko pracownicy socjalni, podnoszenie kwalifikacji zawodowych wszystkich pracowników administracyjno-biurowych jest niezbędne. Rok 2022 pokazał, że nakładane na ośrodek nowe zadania w bardzo krótkim czasie zmuszały niejednokrotnie pracowników i kadrę zarządczą do podejmowania szybkich decyzji, które z powodu braku jednomyślnej interpretacji wprowadzanych przepisów były realizowane intuicyjnie. Szybka dynamika wprowadzanych nowelizacji poszczególnych ustaw były niejednokrotnie bardzo dużym wyzwaniem w ich realizowaniu. W związku z powyższym sytuacje te skłaniają do ciągłego poszerzania kompetencji zawodowych wszystkich pracowników merytorycznych każdego działu.

Co więcej, ostatnie dwa lata działalności jednostki pokazały zupełnie nowe potrzeby tj.: konieczność wyposażenie ośrodka w Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją, które po zrealizowaniu przyczyniłoby się do sprawnej i kompleksowej obsługi klienta. Doświadczenia pandemiczne połączone z nowymi zadaniami realizowanymi przez ośrodek oraz poleceniem pracy zdalnej w dobie XXI wieku obciąża jednostkę do dostosowania warunków pracy do nowych wyzwań i przyczynią się do ciągłości realizowanych zadań bez jakichkolwiek niedogodności dla mieszkańców.

Realizowane zadania wymagają specjalistycznej, interdyscyplinarnej wiedzy i kwalifikacji, ciągłego doksztalcania się, a klienci często są roszczeniowi i agresywni, co powoduje, że praca w pomocy społecznej jest wielokrotnie pracą niebezpieczną i obciążeniową. Mając pełną świadomość sytuacji zastanych w roku 2022 należy dodać, że nie był to rok łatwy, zwłaszcza dla samorządów. Pomimo to udało się wygospodarować środki w budżecie i zrealizować cel założony w ubiegłym roku tj.: remont schodów zewnętrznych wraz z podjazdem dla osób z niepełnosprawnościami w budynku MOPS, co spowodowało poprawę dostępności jednostki dla mieszkańca, przeprowadzono dalsze odświeżanie budynku wewnątrz, zadbano o czystość orygnowania. Obiekt wymaga również całkowitej termomodernizacji oraz wymiany instalacji ciepłowniczej. Podejmowane były działania w celu zminimalizowania strat ciepła poprzez przegląd i regulację stolarki okiennej oraz wymianę i przegląd termostatów.

Podsumowując działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie w 2022 r. można stwierdzić, że były skuteczne i efektywne. Osoby uprawnione do świadczeń pieniężnych otrzymały pomoc wynikającą z realizowanych ustaw. Dzięki dobrze zorganizowanej pomocy oraz zaangażowanej postawie pracowników Ośrodka i ich empatii możliwe było objęcie wielowymiarowym wsparciem osób wymagających pomocy, które zamieszkują na terenie Gminy Miejskiej Ciechanów jak również przebywających w mieście uchodźców wojennych z terenu Ukrainy.